

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 9

SAYI : 99

MART 1970

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Milletlerarası Fındık Toplantısı	3
TSE'den Haberler	5-11
Standarda Uygunluk Markası Nedir?	13
Aydınlatma Armatür Camları Standardı	14-15
Amonyum Nitrat Standardı	16-17
Standard Dünyasından Haberler	19-25
Deprem Büyük Can ve Mal Kaybına Yol Açıtı	27

Summary Of Contents 29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Mart 1970 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Mart ayının son günlerinde Gediz ve Emet çevresinde vukubulan deprem öneMLİ ölçüde can ve mal kaybına sebep oldu. Bu vesile ile dış ülkelerdeki standard kurumlarından sayısız telgraf ve mektup alınmıştır. Başsağlığı dileyen bu telgraf ve mektuplardan bazı parçaları iç sayfalarda veriyoruz. Standard, bunlara teşekkür eder; vatandaşlarımıza da başsağlığı diler.

Mart ayının son gününde, ECE'nin «Kuru ve Kurutulmuş Meyvelerin Standardizasyonu Eksperler Grubu» TSE'de toplanmıştır. Kabuklu fındık, iç fındık ve Antep fistığı standard tasarılarının ele alındığı bu toplantı ülkemiz bakımından çok önemlidir. Bu önem, Faruk A. Sünter'in başyazısında da belirtilmiştir.

Ay içinde BSI'den bir hey'et TSE'yi ziyaret etmiştir. İki ülke standart kurumlarının daha yakın işbirliğine vesile veren bu ziyaretle ilgili bir haberi iç sayfamızda veriyoruz.

Teknik Kurul ay içinde toplanmış ve 8 standartı kabul etmiştir. Nisan ayında da toplanacak Teknik Kurul büyük bir gündemle karşı karşıyadır.

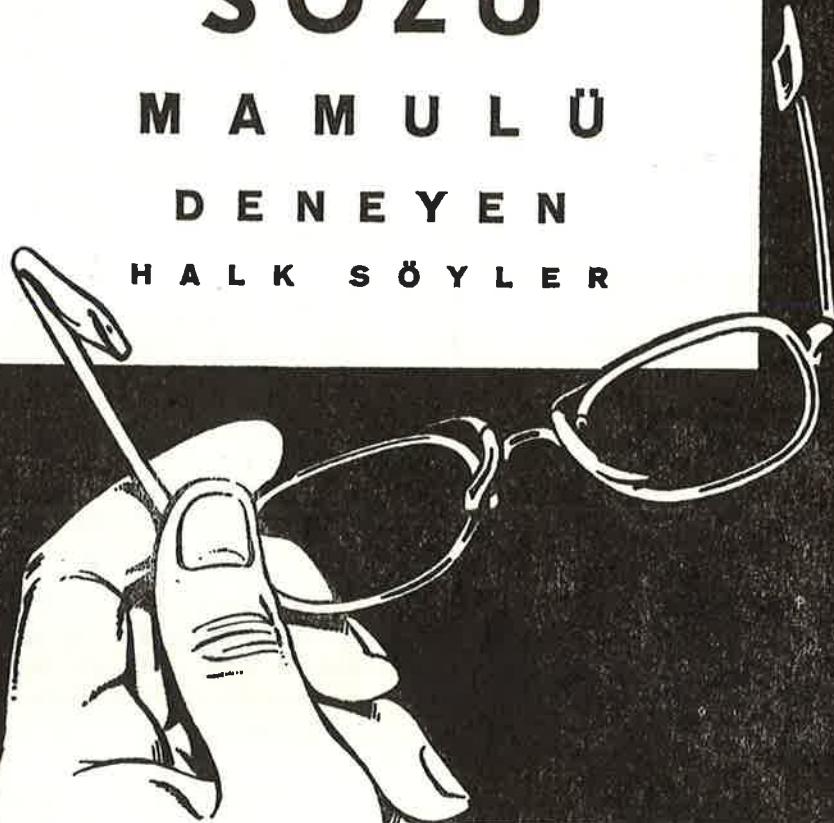

Bu sayıda, «Standarda Uygunluk Markası Nedir?» konulu bir yazı ile standartlarla ilgili iki yazı yer almıştır. Bu sayımızdaki iki önemli haberden biri Dr. La Que'nün ISO Başkanlığı için tek aday olması, ikincisi de «Dünya Standardlar Günü» ile ilgili hazırlıkların ilerlemesi konularındadır.

STANDARD

S ON SÖZÜ

M A M U L Ü
D E N E Y E N
H A L K S Ö Y L E R

Halkımız, Arçelik'e güveniyor,
Arçelik'i tercih ediyor ve büyük çoğunluk
"Arçelik Rahatlığı" içinde yaşıyor.

ARÇELİK

Hergün dünden ilerde

MİLLETLERARASI FINDIK TOPLANTISI

Faruk A. SÜNTER

Avrupa Ekonomik Komisyonu, Kuru ve Kurutulmuş Meyveler Eksperler Komisyonu, Dergimizin bu sayısı baskıya verilirken, Ankara'da toplanmış bulunuyor.

Fındık ve Antep Fıstığı Milletlerarası standardlarını hazırlamakla görevli eksperlerin bu toplantıda artık fındık konusunda standarda son şeklini vermesi beklenmektedir.

Bir yandan Türkiye, İspanya ve İtalya gibi üretici, öbür yandan Almanya, İngiltere, Hollanda gibi tüketici memleketlerin temsilcilerinden meydana gelen bu komisyonun fındık üzerindeki çalışmaları oldukça eskidir. Cenevre'de Birleşmiş Milletler Merkezi'nde başlayan bu çalışmalar üretim merkezlerinde incelemeler yapılması için 5 yıl önce ilk olarak Ankara'ya alınmış; Türk Standardları Enstitüsü'ndeki görüşmelerden sonra, hepberaber Karadeniz Bölgesine giderek Ordu, Giresun ve Trabzon illerinde bahçeler ve fabrikalarda teknik incelemeler ve tartışmalar yapılmıştır.

Bu toplantılar yabancı üretici ve tüketici dostlarımızın Türk Fındıkları hakkında tam bir bilgi edinmelerini ve yapılacak Milletlerarası Fındık Standardına konulacak hükümlerin tesbitinde yararlı olmuştur.

* *

O günden bugüne Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun Cenevre'de her yıl yaptığı Genel Kurul toplantıları yanında Eksperler grubu da İspanya'da, (Malaga) ve İtalya'da (Torino) hazırlıklarını ilerletmiş ve olgunlaşan son metni görüşmek üzere, yeniden, Ankara'ya gelmiş bulunmaktadır.

Ve yukarıda da belirttiğimiz gibi, 1970 Ankara toplantılarında artık bir sonuca varılacağını ümit etmekteyiz.

* *

Milletlerarası Standardların alıcı ve satıcı arasında meydana koyduğu kolay ve güvenli çalışma durumunu göz önünde tutarsak bu çalışmalara bütün dünyada verilen önemini degerli kolayca anlaşılır.

Bu son 5 yıl içinde «Fındık Standardı» son şeklini almamış olmasına rağmen adım adım yapılan ilerlemelerin millî standard veya tüzüklerde aktarılarak denemeleri sonucu dış piyasalarda hissedilir fiyat artışı olmuştur. 1965 yılında 80 - 85 dolar etrafında olan milletlerarası iç fındık fiyatları 100 doları aşmış bir ara 140 - 150 doları bulmuştur. Bu durum kalitede Standarda uygunluk yoluyla sağlanan yüksek değer ve güvenin bir sonucudur.

* *

Şimdi artık milletlerarası fındık standardına son şekli verilince Cenevre'deki «kabul» merasimi tamamlanacak ve bu standardı bütün dünyadaki üretici ve tüketiciler millî standardlarına aktaracaklardır.

TSE'nin 5 yıldır büyük maddî ve manevî emeklerini esirgemediği bu çalışmalardan memleketimiz fındıklarının yararlandığını görmek, bizler için en güzel bir karşılık olacaktır.

Bütün dileğimiz Türk Fındıklarına son 5 yıldır kazandırılan bu üstün standard güvenin, şu veya bu sebeple bozuk mal gönderilerek heba edilmemesidir.

Güven, güç ve uzun çalışmalarla elde edilir, fakat küçük bir dikkatsizlikle anında yok olur.

yüzlerce boyaya...
yüzlerce isim var...
fakat en iyisi,
CBs boyalarıdır.

Evet, ÇBS Boya Sanayii modern tesislerinde, mütehassis kimya mühendisleri ve personel kadrosunun idaresinde her çeşit boyası ve yardımcı maddelerini sizler için imal etmektedir.

İşte ispatı...

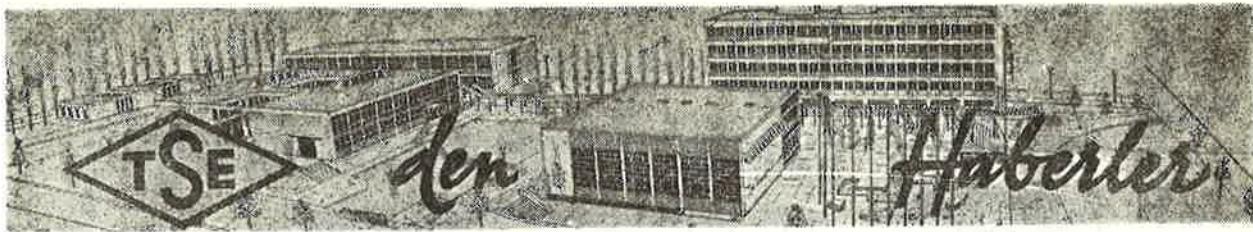
ÇBS plastik boyaları her zevke uyan cazip renkleri ve üstün kalitesiyle evinize, büronuzu hasılı bulunduğuınız, çalışığınız her yere canlılık kazandırır.

BELCO sellülozik boyası çeşitleri dünya sellülozik boyası sanayiine yepyeni bir sistem, yepyeni bir kalite getirmiştir. Bütün Batı ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da tercihle tatbik edilmektedir.

DAHA İYİSİ YOKTUR

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ – İSTANBUL
KARAKÖY, FERMENECİLER NO. 56 – 58 TEL: 49 67 10 (DÖRT HAT)

TSE'nin Yeni Dönem İş Programı Hazırlanıyor

Her yıl Mayıs ayı itibarıyle başlayan Türk Standardları Enstitüsü çalışma dönemlerinde, standard hazırlama çalışmaları önceden tesbit edilen ve Genel Kurul'ca onaylanan iş programlarına göre yürütülmektedir. Önümüzdeki 1970 - 1971 çalışma döneminde uygulanmak üzere Genel Kurul'a sunulacak olan İş Programının hazırlıkları da tamamlanmak üzere dir.

TSE, bu defa da, geçen yillardaki geleneğini sürdürmüs ve İş Programının hazırlanmasında mühendis ve mimaradalımızın görüşlerini almak ve değerlendirmek üzere 30 Mart günü Enstitü'de bir toplantı düzenlemiştir.

Bu toplantıdan önce TSE Hazırlık Grupları Başkanları da 27 Mart 1970 günü bir araya gelerek Programın alacağı son şeke yön vermişlerdir.

Türk Standardları Enstitüsü, genel olarak yıllık çalışmalarını bu programlar çerçevesinde yürütükmekte, dönemde Enstitüye intikal edecek açı standard ihtiyaçlarını da karşılayabilecek imkânları sahip bulunmaktadır.

Deri - Gön ve Kösele Tüzüğü Yürürlükten Kaldırıldı

5.3.1970 tarih ve 13437 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 9.2.1970 tarih ve 7/209 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle yürürlüğe konulan «Deri-Gön ve Kösele Murakabe Nizamnamesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Tüzük» ile eski hükümler yürürlükten kaldırılmıştır. Derilerle ilgili standardların yapılp mecburi kılınması üzerinde yapılan bu işlemle ilgili Tüzüğün metni şöyledir :

«Madde 1 — 22 Mayıs 1957 tarihli ve 4/9057 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuş bulunan Deri-Gön ve Kösele Murakabe Nizamnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

«Madde 2 — Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri TS 214 - 234 Mamul Deriler, TS 235 Mamul Derilerin ve Köselelerin Kimyasal Muayene Metodları ve TS 236 Mamul Derilerin ve Köselelerin Fiziksel Muayene Metodları standardları ile aynı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürüttür.»

BSI Heyeti, Türk Standardları Enstitüsü Başkanı ve diğer ilgiliyle

BSI'dan Bir Heyet TSE'yi Ziyaret Etti

İngiliz Standardları Enstitüsü (BSI), kendi bünyesinde ihracatçılara yardımcı olan yeni bir servis kurmuştur. «İhracatçılara Teknik Yardım» adı altında çalışan bu yeni bölüm, İngiltere'nin ihracat yaptığı ülkeleri ayrı ayrı ele alarak, bu ülkelere ihraç olunan mamüllerle ilgili raporlar hazırlamakta ve bu raporları monografiler halinde yayinallyarak İngiliz ihracatçısının istifadesine sunmaktadır.

Bu monografilerde genel olarak ihracat yapılan ülkenin ithalat ile ilgili mevzuatı belirtilmekte, özellikle itihâl olunacak mamüllere uygulanan standardlar ve standard kontrolleri hakkında bilgi verilmektedir.

BSI İhracatçılara Teknik Yardım Bölümünden Mr. W. L. Leicester ile

Whenray, gaz ekipmanları, kazanlar ve basıncı kaplar, vinçler, takım tezgâhları ve ev tipi eletkrik cihazları üzerinde söz konusu araştırmaları yapmak üzere 2 Mart 1970 günü Ankara'ya gelmişler ve Türk Standardları Enstitüsü ilgilileri ile birlikte çeşitli kuruluşlarımıza temaslar yapmışlardır.

Araştırma yaptıkları mamüllerin standardları ve standartizasyon mevzuatımız ile ilgili olarak bir süre TSE'de çalışan misafirler daha sonra Sanayi ve Bayındırılık Bakanlıklar, Karayolları Genel Müdürlüğü, T. P. A. O., E. G. O., Makina Mühendisleri Odası, Türkiye Odalar Birliği ve Ankara Sanayi Odası gibi resmi ve özel kuruluşlarımızı da ziyaret ettikten sonra çalışmalarını tamamlamışlar ve 7 Mart günü Ankara'dan ayrılmışlardır.

Yabancı Oto Lâstikleri Uzmanları TSE'de

TSE tarafından hazırlanan Türk Oto Lâstiği Standardı üzerinde revizyon çalışmalarını ilerleten standardın raportörü Prof. Dr. Tarık G. Somer'in, kurulacak TSE oto lâstikleri lâboratuvarı için Avrupa'da incelemeler yaptığı bilinmektedir (1). Bu incelemeleri sırasında ziyaret ettiği milletlerarası uz-

manlar, geçen ay içinde TSE'ye gelerek, gerek revizyon, gerekse lâboratuvar çalışmalarının son şekli üzerinde görüş teatisinde bulunmuşlardır. Aşağıdaki fotoğraf, Dr. W. Borgman ve Dr. Risler'in de iştirâkiyle TSE'de yapılan toplantıyı göstermektedir.

(1) Bk. STANDARD Sayı: 93, Sayfa: 29.

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

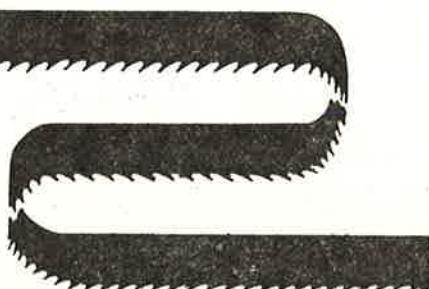
MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM
(İsveç)

- şerit
testereler

SANDVIK
(İsveç)

- makina
testere ağızları

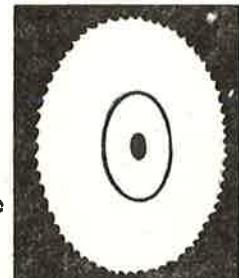
**MARTİN
MILLER**

- Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

MERKÜR
(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

MTE

Sandvik ve
Special Germen HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

MTE

Namullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslimme amadıdır

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mühülleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A. S.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: NETURAŞ - İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİİ Koll. Şti. Fevzi Paşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Atatürk Bulvarı, Burdureoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

«ARÇELİK» ve «AEG» MARKALI BUZDOLAPLARI BUNDAN BÖYLE TSE'NİN GARANTİSİNİ TAŞIYACAK

İKİ DEV FIRMA İLE BUZDOLAPLARI KONUSUNDA TSE GARANTİ MARKASI ANLAŞMASI İMZALANDI

Geçtiğimiz ay içinde, Türk Standardları Enstitüsü'nde yapılan bir törenle, TSE Garanti Markasını taşıyan mamüllerimiz arasına, geniş halk kitelerini yakından ilgilendiren iki önemli ev eşyası da katılmış bulunmaktadır.

Arçelik A. Ş.'nin «Arçelik» markalı; Profile markasının da «AEG» markalı ev tipi buz dolapları için Türk Standardları Enstitüsü'nde yapmış oldukları marka müracaatları, uzun inceleme ve lâboratuvar muayenelerinden sonra olumlu karşılanmış ve bu mamüllerin, TS 87 «Ev Tipi Elektrikli Buzdolapları ve Dondurucu Dolaplar» standardına uygunluğu garanti eden TSE markasını taşımalarına izin verilmiştir.

Arçelik ve AEG buz dolapları ile ilgili lâboratuvar çalışmalarının aynı zamanda sonuçlanmaları karşısında,

Arçelik ve Profilo firmaları ile yapılan Marka Anlaşması töreninden bir görünüş

adı geçen firmalarla anlaşmaların da aynı günde yapılması uygun görülmüştür.

28 Mart 1970 Cumartesi günü Türk Standardları Enstitüsü'nde düzenlenen törene TSE'den Başkan Faruk A. Sünter, Genel Sekreter Veliid İsfendiyar, Başmüşavir İbrahim Kutlutan ve Lâboratuvar yetkilileri katılmışlar, Arçelik A. Ş.'ni Ünsal Anıl, Profilo'y'u da Hamit Gündoğdu temsil etmişlerdir.

TSE Başkanı Sünter, yaptığı konuşmada imzalanacak olan anlaşmaların TSE markası uygulamalarında bir dönüm noktası teşkil ettiğini, zira, bugüne kadar marka taşımalarına izin

verilen mamüllerin daha çok yatırım malzemeleri oldukları halde, bu tarihten itibaren TSE markasının evlere girdiğini belirtmiş ve amacın her türlü yatırım malları ile birlikte ev eşyasına ve tüketim mallarına da TSE markasını verebilmek olduğunu ifade etmiştir.

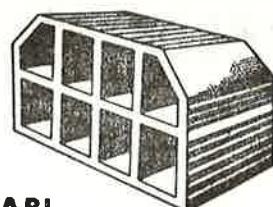
Daha sonra Hamit Gündoğdu ve Ünsal Anıl da, firmaları adına yaptıkları konuşmalarda, TSE ile yaptıkları işbirliğinden duyulan memnuniyeti belirtmişlerdir. Anlaşmalar, TSE adına Başkan Sünter ve firma temsilcileri tarafından imzalandıktan sonra törene son verilmiştir.

Anlaşmala göre, bundan böyle, dondurucu dolaplar hariç olmak üzere, Arçelik ve AEG buz dolaplarının bütün kapasiteleri TSE Garanti Markasını taşıyacaklardır.

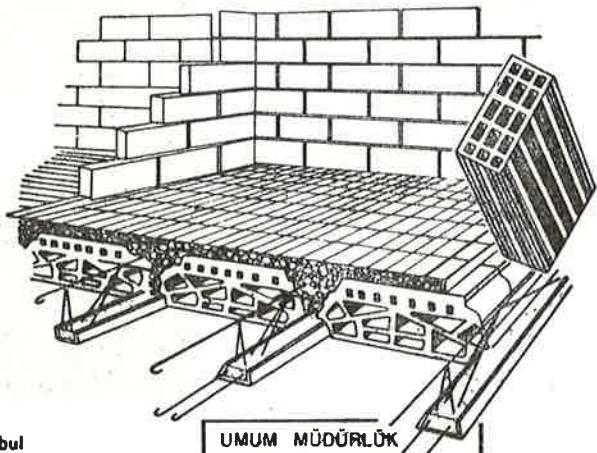
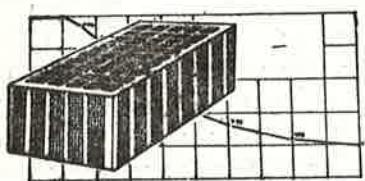
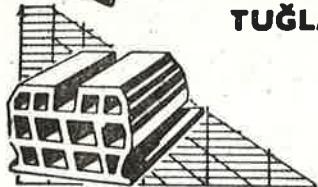
STANDARD, bu iki seçkin özel tesbbüs kuruluşumuzun, kaliteli imalât konusunda ulaştıkları yüksek seviyeyi bütün okurlarına ilân etmekten zevk duyar, anlaşmaların memleketimize hayırlı olmasını diler.

TSE adına Başkan Sünter, Profilo adına Hamit Gündoğdu ve Arçelik adına Ünsal Anıl anlaşmaları imzalarken

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

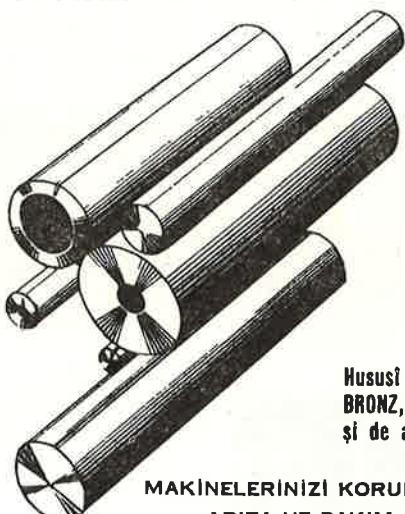
SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL Mecidi Mebusan Cad. Arhan Selçuklu - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Tâlis İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Mecidi Mebusan Cad. Arhan
Selçuklu - İstanbul
☎ : 49 79 56 49 74 14

Standard — 38

YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLAR PİRİNÇ ÇUBUKLAR ALÜMİNYUM ÇUBUKLAR

- İÇİ DOLU
- İÇİ BOŞ
- MUHTELİF ALAŞIMLarda

Hususî parça döküm imali için istenen alaşımında
BRONZ, PİRİNÇ ve ALÜMİNYUM ana alaşım siper-
şî de alınmaktadır.

MAKİNELERİNİZİ KORUMAK
ARIZA VE BAKIM MÜDDETLERİNI AZALTMAK
MAKİNE VERİMİNİ ARTTIRMAK
İSTİYORSANIZ RABAK YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLARINI KULLANINIZ.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN BROŞÜR İSTEYİNİZ.

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR VE MAMULLERİ A.Ş.

Topağaçlar Cad. No. 37 Kâğıthane - Şişli - İstanbul
P.K. 354 Şişli - İstanbul Tel: 47 90 00

Piyasaya arzetmiş olduğumuz bu yeni imalat çeşidi dolayısı ile tebrik ve teşekkürlerini esirgemeyen sanayicilerimize bu vesile ile şükranlarımızı arzederiz.

Standard — 39

TSE Teknik Kurulu Mart Ayında Sekiz Türk Standardını Kabul Etti

TSE Teknik Kurulu, 4.3.1970 tarihinde toplandı. Gündeminde iki standardın değiştirilmesi ve bir standardın da mecburi kilnması tekliflerinden başka 9 standard tasarısı bulunuyordu. Yapılan görüşmeler sonunda tasarı iptal teklifleri reddedildi. Değişiklik tekliflerinden **TS 499 Nervürlü Çelik Çubukları Betonarme Yapıarda Kullanılma Kuralları** ile ilgili olanı kabul edildi. **TS 606 Döküş - Nakış ve Dantel İplikleri** standardında yapılacak değişiklik teklifinin ise bazı hususların incelenmesi için gündemde kalmasına karar verildi. Mecburî kilnması teklif olunan standard üzerinde yapılan görüşmelerde de bazı bilgilere ihtiyaç bulunduğu anlaşıldı.

Tasarıların müzakereleri sonucu aşağıda gösterilenler standard olarak kabul edildi:

1 — Gliserin :

Müzakereleri daha önce yapılan ve bazı hususların incelenmesi için gündemde bırakılan Gliserin tasarısı kabul edildi. Böylece önemli bir ham maddenin standardı gerçekleşmiş oldu.

2 — Nitrik Asit :

Nitrik Asit'i «Kimyasal bileşimi NHO_3 olan, genellikle açık sarı renkte inorganik bir madde» olarak tanımlayan standard yalnızca «amonyak oksidasyonu ile ele edilerek genellikle kimyasal işlemlerde kullanılan Nitrik Asiti» kapsamakta, analitik saflıktaki nitrik asit ile sulfürk asitin sodyum nitrat üzerine etkisinden elde edilen nitrik asiti kaplamaktadır. Standard, özelliklerinin tayini konusunda bir çok deneyi de açıklamaktadır.

3 — Kömürün Krozede Şişme Sayısının Tayini :

ISO'nun 501 sayılı Rekomandasyonunun çevirisi olan bu standard, üstü kapalı bir kroze içinde ısıtılan kömürün şisme özelliklerinin tayini metoduyla ilişkindir. Standardda, deneylerin nasıl yapılacağı ve hangi cihazların ne şekilde kullanılacağı belirtilmiştir.

4 — Kayaları Delmede Kullanılan Matkap Uçları Boyutları :

ISO'nun 721 sayılı Rekomandasyonundan aynen alınan bu standard, bir boyut belirtme standardı niteliğindedir. Bu standarda göre yeni standardlar hazırlanması temenni olunmuştur.

5 — N — Kabloları :

Normal ve hafif işletme şartlarına uygun ve sabit tesislerde kullanılan N — kablolalarını kapsayan standard, halen uygulanın **TS 38'in** üçe ayrılmıştır. Kararından sonra yapılan standardların birincisidır. Öbür iki standard da yakında yürürlüğe konulacaktır.

6 — Aydınlatma Armatür Camları :

Anma gerilimi 750 volta kadar olan ve iç ile dış tesirlerde kullanılan aydınlatma armatür camlarını kapsayan standarda göre, bu camlar elektrik lambalarının ışığını dağıtarak, topayarak, yönelterek, süzerek veya ışığın rengini değiştirek istenilen yeri aydınlatmaya yarıyan ve gerektiğinde bu lambaların tesbitine, korunmasına ve çalıştırılmasına ait kısımları bulunan cihazdır.

7 — Teknik Amonyak :

Gübre olarak kullanılan, amonyum hidroksit ve azotlu gübre imalinde, soğutma makinalarında ve bazı kimyasal maddelerin elde edilmesinde kullanılan teknik amonyağı kapsayan standardda susuz amonyak ile amonyum sulfat üzerinde durulmaktadır.

8 — Amonyum Sulfat :

Gübre olarak kullanılan amonyum sulfatın ele alındığı bu standardda amonyum sulfat ile ilgili deneyler, ambalajlama, sınıflandırma ve sevk konuları üzerinde durulmuştur. Teklif üzerinde, bu standardın mecburi olması da kararlaştırılmıştır.

TSE, İstanbul'da Bir Sergiye Katıldı

İstanbul'da, Harbiye Cumhuriyet Caddesi üzerinde iki yıldan beri başarı ile devam eden Yapı Ensdüstri Merkezi devamlı sergisine, Türk Standardları Enstitüsü de bir pano ile katılmıştır.

Yapı malzemesi ile ilgili belli başlı bütün firmalarımızın, mamüllerini teshir ettikleri birbirinden güzel standları katıldıkları bu sergiye her gün yüzlerce İstanbul'lular gezmekte, yerli mamüllerimizi tanıtmakta ve yapı endüstrisindeki en son yenilikleri yakından izleyebilmektedir. Sergideki TSE panosunda, Enstitünün çalışmalarını belirten yazı ve fotoğrafların yanısıra TSE Garanti Markasını taşıyan yapı malzemelerinden örnekler de yer almıştır.

Türk Standardları Enstitüsü ile Yapı Endüstri Merkezi arasında, Türk Standardlarının ve diğer TSE yayınlarının devamlı sergi aracılığı ile tanıtılması ve satışı konularında da bir anlaşma yapılmıştır. Bu hizmet sayesinde sergi amacıyla daha da yaklaşım olacak, yapı malzemelerinin imalâtında bir rehber olan ve aynı zamanda aliciya malzemenin teknik özellikleri hakkında bilgi veren millî standardlarımız imalâtçılara ve kullanıcılarla kolaylıkla iletilebilecektir.

**1970
TÜRK
STANDARDLARI
KATALOGU'NA
REKLAM
VERİNİZ!**

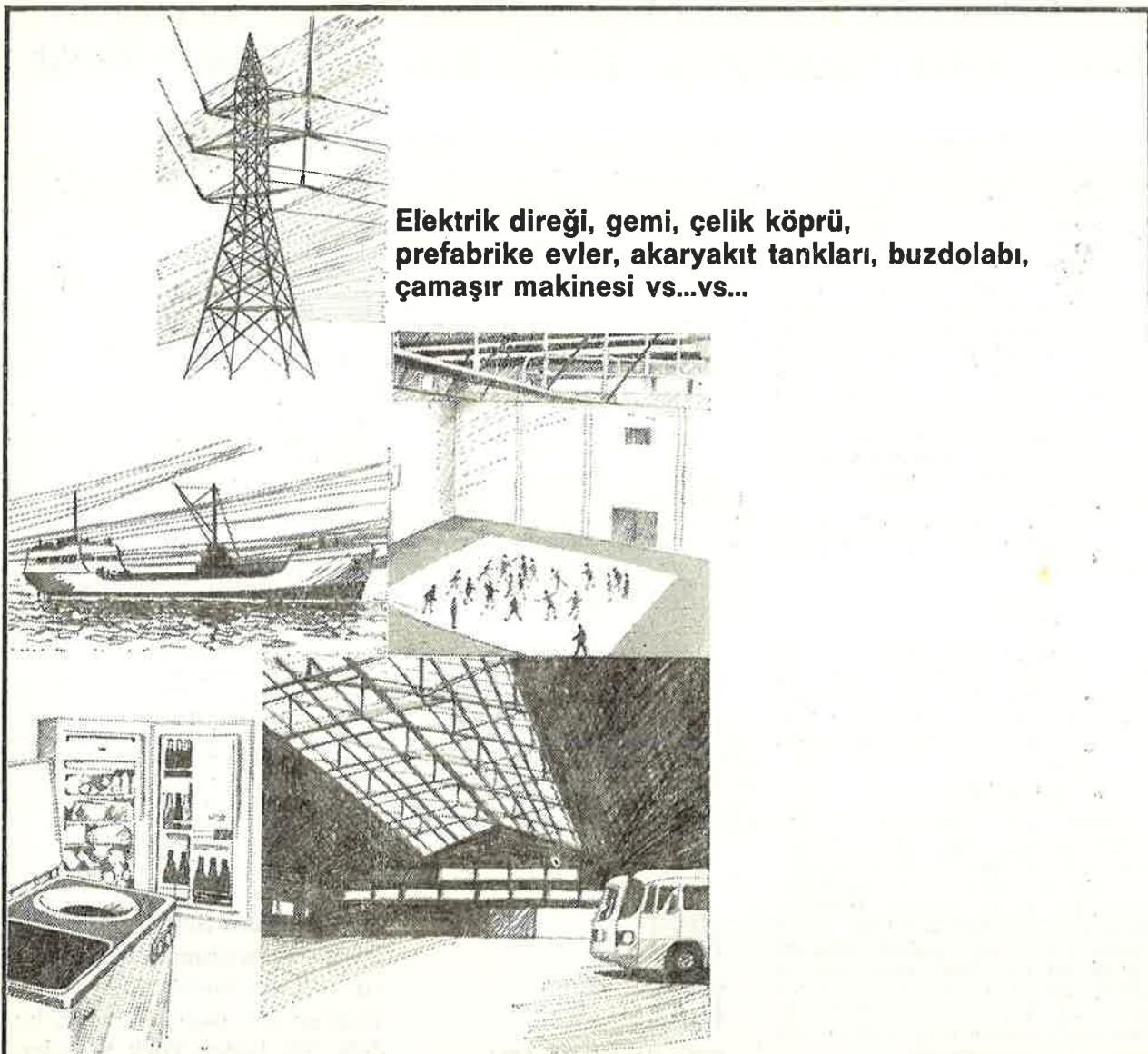
1970 Türk Standardları Kataloğu hazırlanmaktadır. Her yıl 30 Nisan tarihi itibarıyle yayımlanmakta olan Katalog, bu defa 900 kadar Türk Standardını tanıtabaktır. Standardızasyonla ilgili çevrelere, bu arada bütün resmi dairelere, özel sektör kuruluşu ve mensuplarına, üniversitelere ve bilim kurumlarına ücretsiz olarak binlerle dağıtılan Katalog, ilgililerin bütün bir yıl müracaat ettiğini önemli bir kaynaktr.

REKLÂM ÜCRETLERİ

**Tam sayfa : 600 TL.
Yarım sayfa : 350 TL.**

MÜRACAAT : (20 NİSAN 1970'E KADAR)

**TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ YAYIN VE TANITMA
MÜDÜRLÜĞÜ NECATİBEY CADDESİ, 112 — ANKARA
TEL : 17 19 31 — 17 91 24/29**

PROFİLO'nun profili

1. Elektrikli ev eşyaları fabrikası
2. Alüminyum işleri fabrikası
3. Demir ve çelik işleri fabrikası
4. Ekovat-kopresör fabrikası
5. Ekovat fabrikası teknik laboratuvarı
6. Ev aletleri fabrikası araştırma, kontrol ve test laboratuvarları
7. Prototip araştırma ve geliştirme merkezi
8. IBM servisi

PROFİLO

SANAYİ ve TİCARET A.Ş.

2. Taşocağı Sok. 26-28, Mecidiyeköy, İstanbul
Tel: 46 51 20, Telg: Profilode, P.K. 98 Beyoğlu

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «Yalıtkan Kauçuktan Eldivenler Alçak Gerilim İçin» standardının ön tasarısı Grup'ta incelenmektedir.
- ★ «Civa Buharlı Boşalmalı Lâmbalar» ve «Civa Buharlı Boşalmalı Lâmba Balastları» standard tasarılarının mütalâaya gönderilmek üzere Grup incelemeleri tamamlanmış olup, son hazırlıkları yapılmaktadır.
- ★ «Termoplâstik Yalıtkan Şerit» ve «Yahtma Düzenleştirmesi» Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmıştır.

İNŞAAT :

«Beton Direkler» standard tasarısı ilgili yerlerden gelen mütalâaların ışığı altında olgunlaştırılmaktadır.

KİMYA :

- ★ «Amonyum Sülfat» ve «Şeker (Sakkaroz)» standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmak üzeredir.
- ★ «Galvanizlenme (Sıcak - Daldırma)» standard tasarıının incelenmesi tamamlanmış olup, yakında mütalâaya gönderilecektir.

MAKİNA :

- ★ «Tarım Traktörleri Muayene Metodları» ve «Debriyaj Balataları» standard tasarılarının, olgunlaştırma çalışmaları bitirilmiş olup, Alt Komiteye sevk edilmişlerdir.
- ★ «Elektrikli İnsan Asansörleri» ve «El Yangın Söndürme Cihazları» standard tasarılarının Alt Komite çalışmaları bitirilmiş olup, Teknik Kurul'a sevk edilmek üzere derlenmektedir.

METALURJİ :

- ★ «ISO/R — 683/I İslî İşlemi Yapılmış Çelikler Alaşımı Çelikler Kısım I'in Verilmiş ve Menevişlenmiş Alaşimsız Çelikleri» ve «ISO/R — 683/II İslî İşlemi Yapılmış Çelikler Alaşımı Çelikler ve Yumuşak Çelikler Kısım II İşlenmemiş % 1 Cr ve % 0,2 Mo. ihtiva eden çelikler» rekomandasyonları Hazırlık Grup'unda incelenmektedir.
- ★ «ISO/R — 643 Çeliklerin Ostenitik Tane Büyüklüklerinin Mikroskopik Tâyini» Rekomandasyonu Alt Komite'ye sevk edilmiştir.

MEVZUAT :

- ★ «Yemeklik Soya Yağı», «Yemeklik Yerfistiği», «Yemeklik Rapiska», «Yemeklik Yağlar Muayene Metodları», «Yünün Alkalide Çözünebilme Derecesinin

Tâyini», «Hidroklorik Asit», «Kirli Yünde Tutam Uzunluğu Tâyini», «Kirli Yünde Tops Randumanı Tesbiti (Ticâri Metod)», «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mamüllerinin Boya Işık Hasıklarının Sun'î Işık Aracılığı ile Tâyini», «Çimento Fiziksel Muayene Metodları», «Portland Çimentoları» ve «Alüminyum Toplayıcı Çubuklar» Standard Tasarıları incelendi ve Grup görüşü bildirildi.

- ★ Genel Sekreterlikten gönderilen 8 konu ile ilgili mütalâa hazırlandı.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

«Emniyet Renkleri (ISO/R - 480)», «Resimli Kartpostalarda Adrese Ayrılan Alan (ISO/R - 416)» ve «Ses veya Gürültünün Güç Yegânlilik Siddet Seviyelerinin İfadesi (ISO/R - 357)» rekomandasyonları Alt Komite'de görüşülmüş ve Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmaktadır.

TEKSTİL :

- ★ Bir İğneli Tarak Ayırıcı ile Yün Elyaf Uzunluğu Tâyin Metodu standard tasarısı Hazırlık Grup'unda incelenmektedir.
- ★ «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mamüllerinin Boya Işık Hasıklarının Gün Işığı ile Tâyini», «Tekstil Mamüllerinin Ticâri Rutubeti», «Kasarlı Pamuklu Kumaş ve İpliklerin Su Emme Yeteneğinin Tâyini» ve «Türk Yapağları» standard tasarıları Alt Komiteye sevk edilmek üzere hazırlanmıştır.
- ★ ISO Rekomandasyonları olan Teçhizat Standardlarından 14 adedi Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlandı. 11 adedinin Alt Komiteye sevk edilmek üzere tercümeleri yapıldı.

ZİRAAT :

«Tütün» standard tasarısının Alt Komite çalışmaları devam edilmektedir.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUSLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARIHLARI

ELEKTRİK :

- «Alüminyum Toplayıcı Çubuklar»

İNŞAAT :

- «TS 24 Çimento Fiziksel Muayene Metodları (Revizyon tasarısı)
- «TS 19 Portland Çimentoları (Revizyon tasarısı)

TEKSTİL :

- «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mamüllerinin Boya Işık Hasıklarının Sun'î Işık Aracılığı ile Tâyini (Metod II Karbon Ark Lâmbası ile Işığı Haslığı Tâyini).

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Çelik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
haiz olan**

TÜRKKABLO A.O. nin en güvenilir tanıtıcıları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad: 69/1,
Taksim - İSTANBUL
Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL
Telefon: 45 52 38 - 45 52 39
Teleks: 266 - İSTANBUL
Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİT
Telefon: 14 76

M 2084

Standarda Uygunluk Markası Nedir ?

Muzaffer UYGUNER

Bugün, malların durumu hakkında tüketiciye bilgi vermek konusunda üç yöntem uygulanmaktadır :

- 1 — Karşılaştırmalı deneyler
- 2 — Bilgi etiketleri
- 3 — Standarda uygunluk markası

Bilindiği gibi, karşılaştırmalı deneyler yönteminde tüketim malları, tüketiciye yol gösterici durumunda olan kurum tarafından, standardlarında yer alan deneylerden geçirilir ve sonuç karşılaştırmalı olarak yayımlanır (1). Bu gibi kurumlara örnek olarak Amerika'daki Tüketiciler Birliği (*Consumer's Union*) gösterilebilir (2).

Bilgi veren etiketler yönteminde, tarafsız bir kanun kurumu ya da bir dernek tarafından malın üzerinde konulan etiket ile tüketiciye o malın durumu hakkında gerekli bilgilerin verilmesidir (3). Bu bilgilerin bugün bazı konularda birer sembol ile verilmeye başlandığından da biliyoruz (4).

Bu yazımızda üzerinde duracağımız standardlara uygunluk markası yöntemi ise standardları yapan kurumlar tarafından uygulanan ve malın üzerine konulan bu kurumların markası ile tüketiciye garanti veren bir yöntemdir. Bu yöntemde ilgili kurum ile malının üzerine marka konulmasını isteyen firma bir anlaşma yapar, bu anlaşma gereğince malдан nümunе alınır ve yapılan deneylerin standardına uygun olması halinde malın üzerine marka konulması işlemine girilir.

Marka Nedir?

Standarda uygunluk markası üzerinde durmadan önce markanın ne olduğunu tekrarlamakta fayda görüyorum.

Bugün yürürlükte bulunan 3 Mart 1965 tarih ve 551 sayılı Markalar Kanunu'nun birinci maddesine göre, «Sayanide, küçük sanatlarda, tarımda, imal, ihrac ve istihsal olunan veya ticarette satışa çıkarılan her nevi emtiyi başkalarınıninkinden ayırt etmek için bu emtia ve ambalajı üzerine konulan, emtia üzerine konulmadığı takdirde ambalajlarına konulan ve bu makasada elverişli bulunan işaretler marka sayılır.»

Kısaca söylesek, marka, bir sanayicinin veya tacirin malını başkalarınıninkinden ayıran bir işaretidir. Son yıllarda, hizmetleri ayırmak için de hizmet teşebbüslerince markalar kullanılmıştır. Bu markaların da tescili ve korunması yoluyla gidilmiş ise de en yeni kanunlardan biri olan 551 sayılı kanun bu markaları kapsam dışında bırakmıştır.

Standarda Uygunluk Markasının Niteliği :

Standardlara uygunluk markaları da nitelik bakımından bir marka ise de ticaret veya fabrika markası değil bir hizmet markasıdır (5). Hizmet markaları, mali imal eden ya da satanın değil de hizmet ediminde bulunanın markasıdır. Standarda uygunluk markası da malın standarda uygunluğunu tesbit ve garanti eden kurumun hizmetinin işaretidir. Malın üzerinde tek başına değil de imalatçının ya da satıcının markası ile birlikte yer alır ve ticaret markalarının «garanti görevi» ni pekiştirir.

Standarda uygunluk markası, uzun ve yorucu çalışmalar (nümune alma, bunları deneylerden geçirme gibi) sonunda konulur. Bu marka bir malın, standardına uygun olarak yapılmış satıldığı gösterir.

Standarda uygunluk markasının asıl marka ile ayrılığı, birinin malı üreten, imal eden veya satana ait olması ve maldan ayrılamaz bulunmasıdır; ikicisinin ise malın standardına uygun olarak imal edildiğini gösterir ve markanın kaliteyi garanti eden görevini tamamlar nitelikte olmasıdır.

Standarda Uygunluk Beyannamesi:

Standarda uygunluk markası ile «standarda uygunluk beyannamesi» arasında da farklar vardır. Standarda uygunluk beyannamesi, Türk Standardlarının 4.1 madesinde yer alan bir konu olup imalatçı ya da satıcının, alıcıının istemesi halinde verdikleri veya gösterdikleri bir belgedir. Bu beyannamede, malın standardda belirtilen özellikler taşıdığı, standardda yer alan muayene ve deneylerin yapılmış ve uygun sonuçlar alınmış bulunduğu açıklanır. Standarda uygunluk markası ise, bunlardan başka standarda aykırı olan bir malın tüketici eline geçmesi halinde onarılması veya değiştirilmesi garantisini de sağlar.

Bugün bir de «kalite belgesi» terimi görülmektedir. Bu belge, standardı bulunmayan mallar için ilgili meslek odaları tarafından verilen bir belgedir (6). Bu belgenin standarda uygunluk markası ile bir bilgi yoktur ve standarda uygunluk beyannamesine benzetilebilir. Ancak, biri imalatçı ya da satıcı tarafından, ikincisi ise bir meslek odası tarafından düzenlenir.

Kalite belgesinin standardı olan bir mal ile ilgisi bulunmamak gereklidir. 1970 Yılı programı bunu çok iyi ve pek berrak bir şekilde belirtmiştir. Bu belgelerin, niteliği bakımından da standardlarla ve standarda uygunluk markası ile ilgisi yoktur. Çünkü, standard kurumlarının standardlar üzerindeki hakları sınırsızdır, ve bunlarla ilgili iş-

lemlerde kendilerine hak tanınmışlardır. Bütün dünyadaki uygulama da bu yoldadır.

Ulusal ve Uluslararası Durum :

TSE, standardlara uygunluk markaları konusunda 1962 yılında yayımladığı Talimat'ı uygulamaktadır. Standardlara uygunluk markası konusu ISO tarafından da ele alınmış ve bu konu için 73 sayılı Teknik Komite kurulmuştur. Ayrıca, tüketici dernekleri ve birlilikler ile de yakın ilgi kurarak bir çözüm yolu bulunmak üzere IEC ile ISO tam bir işbirliğine girişmiş ve ortaklaşa olarak İSCA diye anılan *Tüketiciler Birliği Uluslararası Standardlaştırılması İçin Direktifler Komitesi*'ni kurmuşlardır. Böylece, standardlara uygunluk markaları uluslararası bir sorun haline gelmiştir.

Son olarak şunu da belirtelim ki, standardlara uygunluk markası uygulaması yeni bir şey değildir. Çok eski yıllarda, Hitit, Sumer ve Eski Mısırlı ülkelerinde, malların devlet tarafından damgalandığı ve bunun karşılığında para alındığı da biliniyor. Selçuk ve Osmanlı İmparatorluklarında da bu uygulama vardır. Bugün, devletler, damga resmi almaktan ise de bunlar malın kalitesini garanti etmek görevinden uzaklaşmıştır. Yalnızca altın ve gümüş gibi değerli madenler üzerine vurulan damgaların çok eski uygulamanın kalıntıları olduğunu anımsamalıyız.

(1) Bu konu ile bilgi etiketleri konusunda bak: Taner Berkün, Standardlar ve Tüketiciler, STANDARD sayı 91, s. 19-27

(2) Muzaffer Uyguner, Standard Denetleyicisi Olarak Tüketiciler, STANDARD sayı 97, s. 28

(3) Muzaffer Uyguner, İsviçre'de Kalite Markası, STANDARD, sayı 13, s. 24; gorden B. Tebo (Cev. Muzaffer Uyguner), Kanada'da Standardlara uygunluğun kontrolü, STANDARD, sayı 61 s. 26-27.

(4) P. Jouas, L'étiquetage d'entretien des textiles tell qu'il est actuellement pré-commissé en France par le COFREET, Courrier de la Normalisation, sayı 210, s. 649-652.

(5) Hizmet markalar için bak: Eric Flury (Cev. Muzaffer Uyguner), Hizmet markaları, Ankara 1962; C.E. Mascarenas (Cev. Muzaffer Uyguner), Hizmet markaları, Ankara Baro Dergisi, 1959, sayı 4-5.

(6) 10.12.1969 tarih ve 13373 sayılı Resmi Gazete s. 66-67; Muzaffer Uyguner, 1970 Programında standardlar, STANDARD, sayı 96 s. 9.

T Ü R K S T A N D A R D L A R I

Türk Standardları Enstitüsü

BOYUNLU AYDINLATMA ARMATÜR
CAMLARININ TESBIT BOYUTLARI

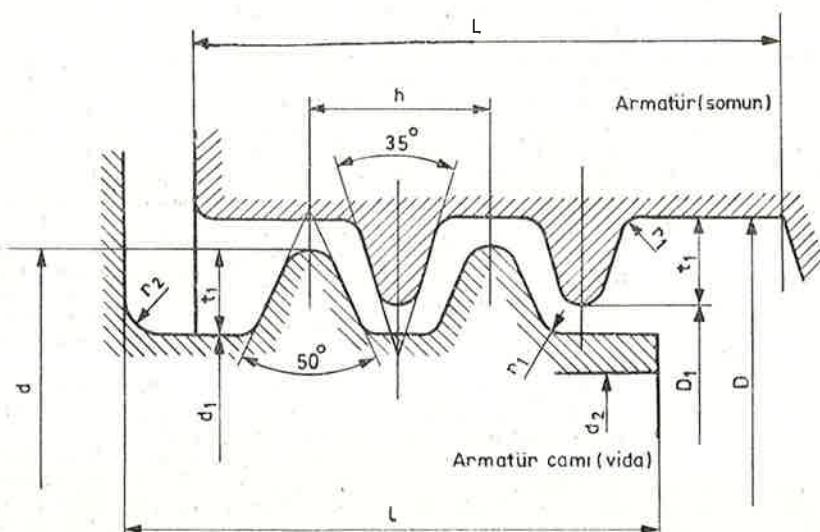
TS. 834/1

Mart 1970
Birinci Baskı

Connection Dimensions of Screw - Neck
Type Glassware for Lighting Fittings

UDK. 621.329.102

Ölçüler mm dir

Anma çapı			75	85	100	125	160	190
Ağız	d_2	En az	61,5	68	82	106	133	162
Adım	h		7,5	7,5	7,5	7,5	12	12
Vida derinliği	t_1		3	3,5	3,5	3,5	5	5
Armatür camı boynu	Dış çap d	En çok	74,5	84,5	99	123,5	158	188
		En az	73,5	83,5	98	122,5	156	186
	İç çap d_1	En çok	68,5	77,5	92	116,5	148	178
Armatür cam yuvası	Uzunluk l	En çok	21	23	26	29	40	45
		En az	19	21	24	27	37	42
	Dış çap D	En az	75	85	99,5	124	159	189
Armatür cam yuvası	İç çap D_1	En az	69	78	92,5	117	149	179
		En çok	72	81	95,5	120	153,5	183,5
	Uzunluk L	En az	22	24	27	30	42	47
Yaklaşık yuvarlaklık yarı çapları			r_1	1	1	1	2	2
			r_2	2	2	2	3,5	3,5

NOT: Resim sadece kontrol edilecek boyutları göstermek üzere yapılmıştır

- I -

«AYDINLATMA ARMATÜR CAMLARI» STANDARDI

Ayhan ERKAN
Elektrik Yük. Müh.

Elektriğin günlük yaşamımıza en fazla girdiği alan şüphesiz ki aydınlatmadır. Bugün elektrikle aydınlatma büyük şehirlerdeki lüks meskenlerden, köylerdeki mütevazi evlere; sokak aydınlatmasından, fabrika, büro, dükkân tenviratına kadar her yerde en yaygın ve en çeşitli şekilde tatbikat bulmaktadır.

Ancak elektrikle aydınlatmanın büyük kolaylık ve avantajları yanında, elektriğin en küçük bir ihmali affetmeyen ve tehlikesi, aydınlatma için kullanılan armatürlerde can ve mal emniyeti yönünden gerekli tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu gaye ile daha önce hazırlanan TS 593 Aydınlatma Armatürleri Standardında, elektrikle aydınlatmanın bu önemli aracının standartlaştırılması gereken müşterek özelliklerini, emniyet için haiz bulunması zorunlu nitelikleri ve bunların yeterli olup olmadığıın doğrulanması için gerekli deneyler belirtimışı.

Yeni hazırlanan «Aydınlatma Armatür Camları» Standardı ise bu standardı tamamlamak ve armatörlerin cam kışımlarının değiştirilerek yerlerine kolayca yenilerini takabilmek bakımından, tespit boyutlarını standard hale getirmek gayesiyle hazırlanmıştır.

IEC — 140, BS — 364, DIN 49990, DIN 49991, DIN 49992, DIN 49993, DIN 49999 Standardlarından faydalanan suretiyle raportörünce hazırlanan ilk taslak, teşkil olunan Teknik Komite-since görüşüp TSE Elektrik Hazırlık Grubuna sunulduktan ve TSE usullerine göre tamamlandıktan sonra mütalâaları alınmak üzere ilgili üniversitelerre, Bakanlıklar, Resmi ve Özel Kuruluşlara gönderilmiştir. Derlenen tenkit ve mütalâalarla, olgunlaşan standard tasarısı 4 Mart 1970 de TSE Teknik Kurulunca yeni bir Türk Standardı olarak kabul olunmuştur.

«Konu, tarif, kapsam» bölümünde standardın, «Aydınlatma armatür camlarının tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, muayene ve deneylerine, piyasaya arz şekli ile murakabe esaslarına» dair bulunduğu belirtilmiş ve «anma gerilimi 750 volta kadar olan iç ile dış tesislerde kullanılan aydınlatma armatür camlarını kapsadığı» açıklanmıştır.

Aynı bölümde çeşitli tip aydınlatma camlarına ilişkin tarifler de açıklanmıştır.

Standardın «Sınıflandırma ve Özellikler» bölümünde, aydınlatma armatür camlarının;

Armatürlere tespit durumları bakımından :

- Vidalanmak suretiyle,
- Bir taşıyıcı bilezik aracılığı ile,
- Kavrama vidaları veya kavrama turnakları aracılığı ile,
- Tesbit tırmakları aracılığı ile, tespit edilenler olmak üzere dört tipe;

Biçimleri yönünden :

- Karpuz biçimli (küre şeklinde)
- Armut biçimli (koni şeklinde)
- Silindir biçimli
- Tabak biçimli

olmak üzere dört tipe;

Işık verme özelliklerini yönünden :

- Saydam,
- Buzlu,
- Renkli

olmak üzere üç tipe;

Kullanıldıkları yer yönünden :

- İç tesisat,
- Dış tesisat,

— Özel tesisat

aydınlatma armatür camları olmak üzere üç tipe ayrıldıkları açıklanmıştır.

Özeliklerde; genel özellikler, malzeme özellikleri, tespit özellikleri belirtilmiş ve aydınlatma armatür camlarının tespit boyutları, muhtelif tip armatür camları için ayrı ayrı olmak üzere 5 foy halinde, diğer boyutları ise yine muhtelif tip armatür camları için ayrı ayrı olmak üzere 4 foy halinde verilmiştir.

Standardın «İhzar ve İmalata ait Muayene ve Deneyler» bölümünde, imal edilen her armatüre uygulanacak muayenelerin

— Gözle muayene ve

— Boyut muayenesi
olmak üzere iki tane olduğu;

Özel bir numune alma tablosuna göre ayrılacak belirli sayıdaki aydınlatma armatür camlarına uygulanacak tip deneylerinin ise :

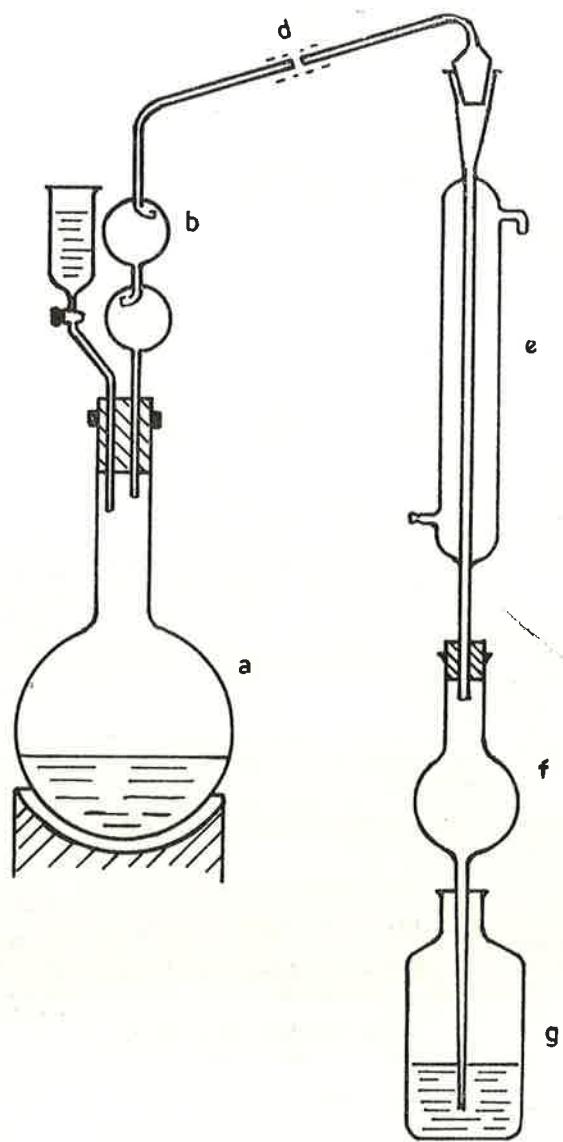
— Standard ortam şartlarında

— (-30°C) ortam şartlarında

— (+40°C) ortam şartlarında ve yağmur altında ışıya dayanma deneyleri olduğu belirtilmiştir.

Bu deneylerde elde olunması gereken sonuçlar ve bunların toleransları, uygun sonuç sağlanması esasları, deneylerin yapılış ortamları ve şekilleri bütün gerekleri ile ve yeteri açıklıkda anlatılmıştır.

Standardın «Piyasaya arz» bölümünde, armatür camlarının üzerinde bulunması gereken bilgiler, ambalajlama şekilleri ile korumaya ilgili esasları belirtilmiş, «Müteferrik Hükümler» ve «Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümlerine göre yapılacak işlem» bölümünde bu hususlardaki esaslar verilmiştir.

ŞEKİL - 2 ADİ BASINÇ ALTINDA ÇALIŞAN DAMITMA CİHAZI

- II -

«AMONYUM NİTRAT (Gübre Olarak Kullanılan)» STANDARDI

Fahir SİPAHİ
Kimya Y. Mühendisi

Tarımda kimyasal gübrelerin verim üzerindeki etkilerinin çiftçilerimiz tarafından anlaşılması üzerine, son 10 yıldanberi gübre üretimi ve tüketimimiz büyük bir hızla gelişmiş bulunmaktadır.

Bu durumu gözünde bulunduran Türk Standardları Enstitüsü, yurdumuzda üretilen ve üretilerek kimyasal gübrelerin standardlarını hazırlamaya karar vererek çalışmalara 1967 yılında başlamıştır.

Bu konuda hazırlanan programa göre, önce fosfatlı gübrelerin standard tasarısı tamamlanarak yayınlanmış, 1969 yılında da azotlu gübreler ele alınmıştır.

Bu cins gübrelerden amonyum nitrat standard tasarısı, 1969 yılında hazırlanarak ilgili müesseselerin müdülları da alındıktan sonra, TSE Teknik Kurulunun 4/3/1970 tarihli toplantısında kabul edilmiştir.

Bu standard, ana hatları itibarile tarımda gübre olarak kullanılan amonyum nitratın tarifini, sınıflandırma ve özelliklerini, muayene ve deneylerini, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarını kapsamaktadır.

1. Bölümü «Konu, Tarif, Kapsam» teşkil etmektedir.

Tarif olarak, nitrik asitin gaz amonyakla tam nötrleştirilmesi sonucu elde edilen ve içinde % 20-35 oranında azot bulunan bir kimyasal madde olarak tanımlanmıştır.

Bu münasebetle, azotlu gübrelerin tenör bakımından tarımdaki önemine işaret edelim.

Bugünkü teknolojik ilerlemeler sondańda dış memleketlerde % 35 oranında kimyaca saf amonyum nitrat üretilerek piyasaya gübre olarak arz edilmektedir.

Halbuki bizde, amonyum nitratın bir patlayıcı madde olduğu, kazalara sebep olabileceği endişesile yıllarca fazla miktarda katkı maddesi karıştırılarak % 20,5 azotlu amonyum nitrat üretilmiştir. Gerçekte amonyum nitrat 500 tondan fazla stok edilmemiği takdirde patlayıcı nitelik taşımamaktadır. Yüksek tenörlü azotlu gübrenin, maliyet fiyatına olumlu etkisi olduğu gibi, ambalaj ve nakliye ücretlerinde de önemli tasarruflar sağlanmaktadır.

Bu itibarla, yurdumuzda diğer memleketlere nazaran pahalı olan gübre fiyatlarını düşürmek için, konsantre

gübre üretimi lüzumunu tavsiyeye değer bulmaktayım.

Bu husus göz önünde tutan Azot Sanayii T. A. Ş., ilk aşama olarak 1969 yılında % 26 azotlu gübre üretimine başlamış olup, % 33 azotlu gübre üretimde etiüd edilmektedir.

Bu Standardın konusunu ve tarifiini açıkladıktan sonra, kapsam olarak tarımda gübre olarak kullanılan katkılı ve katısız kristal, pril ve granüle (taneli) haldeki amonyum nitratları kapsadığını belirtelim.

Amonyum nitrat, patlama niteliğine gidermek ve depolama özelliklerini geliştirmek için içerisine kireç taşı, çökürtülmüş kalsiyum karbonat, dolomit gibi katkı maddeleri katılıp, katıldıgına göre iki sınıfa ayrılmıştır: Sınıf I — Katılıklı Amonyum Nitrat Sınıf II — Katısız Amonyum Nitrat

Sınıf I, içerisindeki en az azot miktarına göre üç tipe ayrılmıştır.

Tip I — % 20 Azotlu Amonyum Nitrat

Tip II — % 25   »   »

Tip III — % 30   »   »

Sınıf II'nin ise en az % 33 azotlu olan yalnız bir tipi vardır.

Standardda bundan sonra fiziksel ve kimyasal özellikler yer almaktadır.

Fiziksel özelliklerde, rutubet miktarı ile tane büyüklüğü esas alınmış katkılı ve katısız olması hallerine göre ayrı değerler tesbit edilmiştir.

Amonyum nitratın depolama sırasında topaklaşmasını önlemek için kaplama maddeleri ile kaplanması öngörülmüştür.

Kimyasal özelliklerde % azot miktarı esas alınmış olup, yukarıda belirtildiği üzere, katkılı olanlar üç tipe ay-

rılmış, katısızlar da bir tip kabul edilmiştir.

2. Bölümü izhar ve imalata ait muayene ve deneyler teşkil etmektedir.

Bu kısımda, nümune alma şekli, torba ve dökme halinde bulunanlardan alınacak nümune sayısı ve miktarı, nümunenin analiz için hazırlanması ile muayene metodları yer almaktadır.

Fiziksel muayenelerde, rutubet miktarının ve tane büyülügünün tayini, kimyasal muayenelerde ise, analiz ve nümenesinin hazırlanması, amonyak halindeki azot ile amonyak ve nitrat halindeki toplam azotun tayin metodlarına yer verilmiştir.

Amonjak halindeki azotun analiz metodu, amonyum nitratın sodyum hidroksit ile kaynatılarak amonyak gazının meydana getirilmesi esasına dayanmaktadır.

Amonjak halindeki azotun tayini için, nitratların Dewarda alaşımı ile alkali ortamda indirgenmesi ve meydana gelen amonyağın damıtılması metodu esas alınmıştır.

3. Bölümde piyasaya arz şekli ile ambalaj cinsleri, 4. Bölümde standarda uygunluk belgesinde belirtilmesi gereken hususlar, 5. Bölümde ise Türk Standardlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük hükümlerine göre yapılacak işlemler izah edilmektedir.

Hazırlanması için, İngiliz ve Fransız standardları ile azotlu gübrelerle ait çeşitli literatürler incelenen ve memleketimiz şartlarına da uyalmağa gayret edilen bu standardın yurdumuza faydalı olmasını dileriz.

Üretim nasıl artırılır?

Modern üretim teknikleri nelerdir?
Bilimsel sevk ve idareden ne anlarız?

Bütün bu soruların karşılığını

«PRODÜKTİVİTE - VERİMLİLİK»

dergisinde bulacaksınız

abone olunuz

Yıllık abonman bedeli : 60 TL.

MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ

MİTHATPAŞA CADDESİ 45/Z

YENİŞEHİR — ANKARA

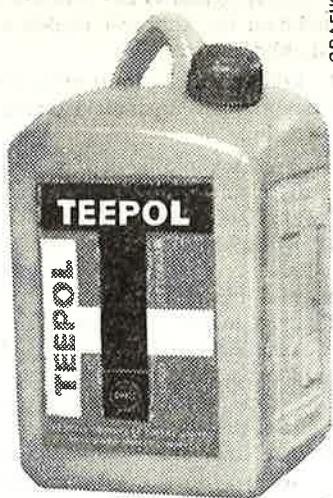

Temiz bir işyeri... rahat bir çalışma.

GRAFIKA TE 695 M

Müessesenizde muhakkak işyerinizin temizliğinden mesul bir kimse vardır. Temizlik, günlük problemlerinizin arasında belkide üzerinde durulacak bir nokta değildir. Ancak, rahat bir çalışma için işyeri temizliğinin önemli bir faktör olduğunu unutmayın. Müessesenizi ziyaret eden herhangi bir kimse daha içeri adımlını atar atmaz bunu farkedecektir. (Bu kimse belki de üzerinde müsbat bir intiba uyandırmak istediğiniz bir kimsedir.)

İşyerinizin temizliğinde TEEPOL'e güveniniz, ve TEEPOL'le temizlenmiş pırıl pırıl bir odada çalışmanın rahatlığına kavuşunuz.

İşyerinizin temizliğinde Teepol'e güveniniz.

KİMYEVI MADDELERİ

Grafika (49)

Standard Dünyasından Haberler

E.C.E. Eksperler Grubu Çalışmaları TSE'de Başladı

Geçen sayımızda haber verdiği-
miz gibi, Birleşmiş Milletler Avrupa
Ekonomik Komisyonu'na bağlı «Ku-
ru ve Kurutulmuş Meyvaların Stan-
dardizasyonu Eksperler Grubu» top-

lantıları, Dergimiz baskıya verildiği-
sırada Ankara'da Türk Standardları
Enstitüsünde başlamış bulunmakta-
dir.

Kabuklu fındık, iç fındık ve

Antep fistığı ortak standard tasarı-
larının görüşüleceği bu toplantıya,
E.C.E. Sekreteryasından 1, Almanya-
dan 2, İtalya'dan 5, İspanya'dan 2 ve
FAO'yu temsilen 2 uzman katılmak-
tadır.

Toplantıda Türk Delegasyonu
A. Ü. Ziraat Fakültesi, Ticaret Ba-
kanlığı, Fiskobirlik, Karadeniz Böl-
gesi Fındık İhracatçıları Birliği ve
Güneydoğu Fıstık Tarım Satış Ko-
operatifleri Birliğine mensup 19 uz-
mandan kuruludur.

Çalışmalar başlamadan önce,
ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter
bir konușma yapmış ve yabancı
delegelere «hoş geldiniz» dedikten
sonra, Eksperler Grubunun yakla-
şık olarak 5 yıldan beri bu konu ü-
zerinde çalıştığını belirtmiş, kısa
zamanda arzulanan sonuçların alın-
arak, hazırlanacak tasarıların E.C.E.
nin üst organlarına sunulmasını dile-
miştir.

Daha sonra Sünter, toplantı baş-
kanının seçimi için delegelerden aday
gösterilmesini rica etmiş, Alman dele-
gasyonundan Mr. Siemssen'in teklifi
ve Türkiye'nin de desteği ile tek a-
day olan İtalyan delegasyonundan R.
Caralone oybirliği ile başkanlığa se-
çilmiştir. Sünter'in toplantı başka-
nını tebrik ederek ayrılmamasından son-
ra Başkan Vekilliği seçimine geçilmiş
ve İngiliz delegesi Mr. Freeman'in
teklifi, İtalya'nın da desteği ile Türk
delegasyonundan Prof. Dr. Sabahattin
Özbek Başkan Vekiliğine seçil-
miştir.

Bu sırada, Alman Delegasyonu
Başkanı Mr. Siemssen söz alarak
Türkiye'deki son deprem felaketinde
hayatını kaybedenler için 1 dakikalık
saygı duruşu yapılmasını teklif etmiş
ve başkanın daveti üzerine saygı
duruşu yapılmıştır.

Bundan sonra aşağıdaki günde
me göre çalışmalarla başlanmıştır:

1 — Kabuklu fındık rekomandas-
yon tasarısunun görüşülmESİ.

2 — İç fındık rekomendasyon tasa-
risunun görüşülmESİ.

3 — Antep fistığı rekomendasyon
tasarısunun görüşülmESİ,

4 — Diğer konular,

Dergimiz baskıya verildiği si-
rada, gündemin ilk maddesindeki ko-
nu görüşülmeye başlanmış bulun-
maktadır.

Gelecek sayımızda, bu önemli
toplantıdan alınan sonuçlar hakkın-
da okurlarımıza geniş bilgi sunaca-
ğız.

ECE Eksperler Grubu toplantısında F. Sünter açılış konuşmasını
yaparken, yanda ECE Merkez Sekreteryasından Mr. Jacobson

BULLETIN

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nin Yayınladığı Aylık Dergi

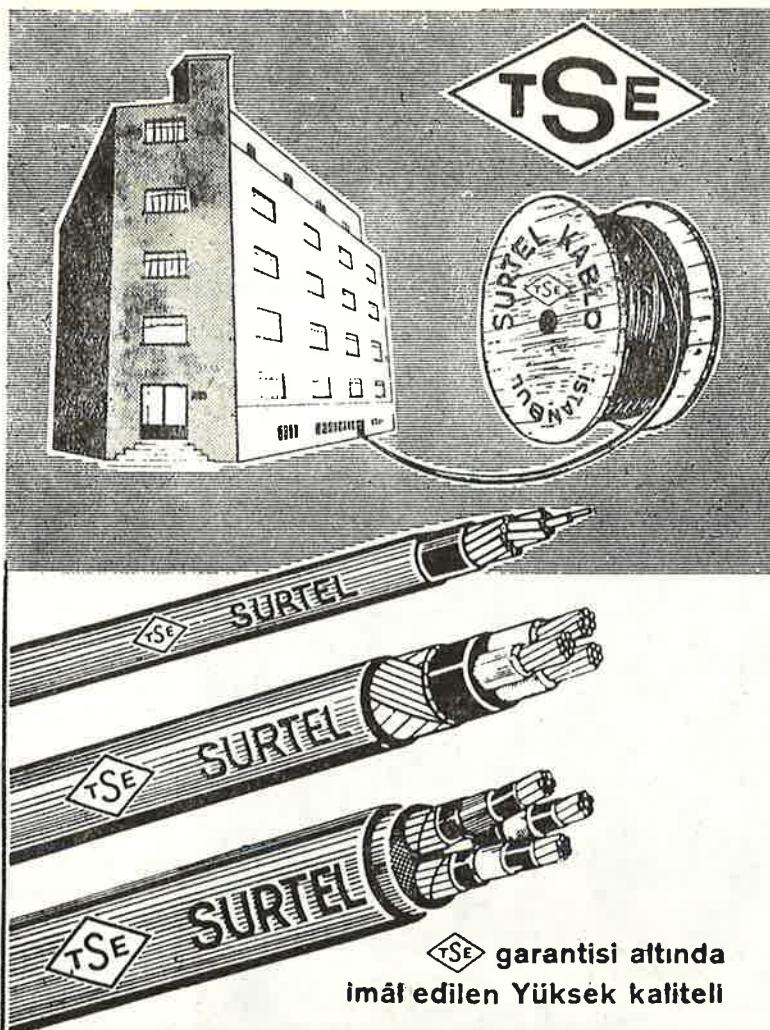
İngilizce ve Fransızca Dillerinde ayrı ayrı
yayınlanmakta olan Derginin 1970 abonesi
für die Herausgabe des Monatshefts für die
Standardisierung und den Maßnahmen-
wechsel im Ausland

Abone Adresi

Yıllık Abone

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Cad. 112 — ANKARA

12 İsviçre Fr.

SURTEL

enerji kabloları

Türk standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır.
o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının
KABLOLARINI GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

MÜHİMDİR, LÜTFEN DİKKATLİ BULUNUNUZ!

Kablolarımızın üzerinde bulunan SURTEL KABLO etiketi bazı satıcılar tarafından çıkartılarak şirketimizin İmalatı olmayan başka kablolarında kullanılmakta olduğu tesbit edilmiştir. Kablolamızı alırken üzerlerinde bulunan Kabartma SURTEL markasına bîlhassa dikkat edilmesini ehemmiyetle rica ederiz.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİ

Anonim Şirketi

Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80

Karaköy - İstanbul

MERKEZ Tel: 44 65 83 - 49 97 90

FABRIKA Tel: 47 15 43

TELGRAF: Surkablo İstanbul

BATI REKLAM

DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

24 EKİM 1970 GÜNÜ BÜTÜN DÜNYADA KUTLANACAK
«STANDARDLAR GÜNÜ»NDE STANDARDIN
NE OLDUĞU VE FAYDALARI ANLATILACAK

Okurlarımızın hatırlayıacağı gibi, TSE Başkanı Faruk Sünter 1968 Aralıktarında Amerikan Standardlarının Ellinci Yılı Kutlama Mera simine ISO Başkanı sıfatıyla şeref misafiri olarak katılmış ve Washington'da bütün dünyadan gelenlerle birlikte bin standardçı önünde yaptığı konuşmada: «Standardın faydalarnı bütün milletlere ve her sınıf halk tabakalarına tanıtmak için anınlar günü, babalar günü gibi bir de «dünya standardları günü» tertiplenmesi fikrini ortaya atmış ve bu teklif o zaman büyük tezahüratla karşılanmıştır.

Aradan geçen zaman içinde bu teklif çeşitli kademelerde görüşülmüş, nihayet yine bildığınız gibi Milletlerarası Standardizasyon Teşkilati (ISO) Konseyi geçen Eylül ayında Cenevre'de yaptığı toplantıda ilk dünya standardları gününü 24 Ekim 1970 olarak tesbit etmiştir. Birleşmiş Milletler Standardizasyon Koordinasyon Komitesinin 1940 da Londra'da yaptığı toplantıda ISO'nun kurulması kararı 24 Ekimde aldığı için 1970 yılında o günün yıldönümü ele alınmış bulunmaktadır.

Hazırlıklar ilerliyor

23 Nisan 1970 Cuma günü Cenevre'de ISO Genel Sekreterliğinde, teşkilata üye başlica memleket kuruluşlarının halkla münasebet işlerini yürütür sorumluları toplantıya çağrılmış bulunmaktadır.

Fikri ortaya atan ISO Başkanı Faruk Sünter'in de yer alacağı bu toplantıda bütün dünyada o gün neler yapılabileceği yolunda hazırlanan programlar görüşülecek çeşitli memleketlerin standardizasyon durumları, özel anlayışları, radyo, televizyon, basın, konferans ve seminer düzenlemektedeki imkânları gözden geçirilecek, Millî Kuruluşlara ISO merkezince yapılabilecek teknik malzeme

ve yazı yardımcıları hakkındaki sonuçlar tesbit olunacaktır.

Her memlekette en geniş imkânlarla 24 Ekim 1970 gününün standardizasyonla ilgili haber, konferans, seminerlerle değerlendirilmesine çalışılmaktadır.

ISO İcra Komitesi Nisan'da Toplanıyor

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilati (ISO) Konseyine bağlı olarak çalışan ve 1968 yılında kurulmuş bulunan İcra Komitesi, 27-28 Nisan 1970 tarihlerinde Cenevre'de toplanacaktır.

İcra Komitesi, bu toplantıda, Eylül ayında 8. Genel Kurul ile birlikte yapılacak olan Konsey toplantısının gündemine girecek konuları görüşecektir.

ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter, İcra Komitesi toplantısına Başkanlık etmek üzere Cenevre'ye gidecektir.

Dr. LaQue ISO için tek Başkan adayı

Moskova'da, 1967 Haziranında toplanan VII. ISO Genel Kurulunda Başkanlığı seçilen ve 1 Ocak 1968 den beri bu görevi ifa etmekte olan Faruk A. Sünter'in 3 yıllık süresi 31 Aralık 1970 yılın da sona erecektir.

ISO Mevzuatına göre, eski başkanlar 6 yıl geçmeden tekrar seçilemezler. Diğer taraftan yeni Başkan adayları da en geç, Genel Kurul'dan 6 ay önce belli olurlar. O tarihten sonra, süre dolmuş bulunduğundan yeni adaylık konulamaz.

ISO'nun VIII. Genel Kurulu için adaylık süresi dolmuş bulunmaktadır. Cenevre'den bildirildiği ne göre, önumüzdeki dönemin Amerikan Millî Standardları Enstitüsü (ANSI) Başkanı Francis L. LaQue, Türkiye'de dahil olmak ü-

zere pek çok ISO üyesi ülkeler tarafından tek aday olarak gösterilmiş ve desteklenmiştir.

Bu durumda ISO Başkanlığında Faruk A. Sünter'i Dr. LaQue'nin istihlâf etmesi kesinleşmiştir.

1 Ocak 1971 den itibaren ISO Başkanlığını Faruk A. Sünter'den devralacak olan Dr. LaQue'nin kısa biyografisini aşağıda sunuyoruz:

Francis L. LaQue'nün Kısa Biyografisi

Aslen Kanada'nın Ontario eyaletinden olan Mr. LaQue 1927 yılında Ontario Queen's University'den Kimya ve Metalurji Mühendisi olarak mezun olmuştur. Aynı yıl «International Nickel» şirketine intisap etmiş ve bu şirkette Yönetim Kurulu Başkan Vekilliğine kadar yükselmiştir. Halen müsaavir olarak görev yaptığı bünye adına meşhur firmada Mr. LaQue, özellikle korozyon ve koroziyona dayanıklı metaller konusunda değerli buluslar ortaya koymustur. Firmanın North Carolina'daki Harbor Adası Kirozyon Laboratuvarlarını Mr. LaQue kurmuştur.

Meslekî çalışmaları yanında Mr. LaQue, Standardizasyon alanında da değerli hizmetlerde bulunmuştur. A. B. D. Ticaret Bakanlığı'nın vaktiyle kurduğu «Mühendislik ve Mal Standardları» Komitesine Başkanlık etmiş ve bu Komitenin yaptığı araştırmaların ardından yayınlandıği ve bütün dünyada «LaQue Raporu» adı ile bilinen rapor bugünkü Amerikan Millî Standardları Enstitüsü'nün kuruluşuna başlıca amîl olmuştur.

Mr. LaQue, 1964 yılında okuduğu Üniversite'den «Seref Doktoru» payasını almıştır. 1968'de Amerikan Millî Standardlar Enstitüsü Başkanlığına seçilmiş ve bu sıfatıyla A. B. D.'nin ISO ve IEC çalışmalarında aktif bir rol almıştır. ANSI Başkanlığına yanı sıra Amerika Ticaret Bakanlığına Bağlı Metrik Sistem İstisare Komitesi Başkanı Vekilliğini de yapmaktadır. Amerika'daki pek çok mühendislik birliklerinde faal görevler almaktadır.

Dr. LaQue'nin çeşitli meslekî ve teknik dergilerde yayınlanmış 200 kadar makalesi ve korozyon konusunda iki kitabı vardır.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No. 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 - 2105

Standard — 45

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

105° de kuru malzemede
Harçlı örgü duvarlarda
Tutkallı örgü duvarlarda
Duvar elemanlarında
Çatı ve döşeme plâklarında
Asmolen bloklarda
İzolasyon plâklarında

G15 G25 G50

Isı geçirgenlik katsayısı
(Kcal/mhc)

0.08	0.10	0.13
—	0.16	0.20
—	0.13	0.17
—	—	0.18
—	—	0.17
0.13	0.16	—
0.12	0.14	—

* HAFİFLİK

105° de kuru malzemede
Hesap Ağırlıkları :
Blok duvarlarda
Teçhizatlı elemanlarda
Asmolen bloklarda
İzolasyon plâklarında

Birim ağırlıkları (t/m³)

0.40	0.50	0.65
—	0.65	0.80
—	—	0.84
0.50	0.65	—
0.50	0.65	—

TÜRK YTONG SANAYİİ A. S. Fındıklı Atlantik Han — İSTANBUL — Telefon 45 41 18

Standard — 46

E.C.E. İcra Sekreteri ISO Başkanı ile Görüştü

Avrupa Ekonomik Komisyonu (E.C.E.) İcra Sekreteri Janez Stanovnik, Hükümetimizin davetlisi olarak Türkiye'ye yaptığı ziyaret sırasında Türk Standardları Enstitüsü'ne de gelerek ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter'le çeşitli milletlerarası sorunları görüşmüştür.

10 Mart 1970 akşamı Ankara'ya gelen Mr. Stanovnik, ertesi günü Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ve Genel Sekreter Orhan Eralp'i ziyaret etmiş, aynı gün öğleden sonra Dışişleri Bakanlığında yapılan bir toplantıya katılmıştır.

Memleketimizin, E.C.E. ile ilişkilerinin ve gelecek için öngörülen gelişmelerin ele alındığı bu toplantıya Dışişleri Bakanlığı yetkililerinden başka Bayındırlık, Tarım, Orman, İmar ve İskân, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Köyişleri Bakanlıklar ile Devlet Plânlama Teşkilâtı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Türk Standardları Enstitüsü, İGEME, Devlet İstatistik Enstitüsü, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği temsilcileri de katılmışlardır.

12 Mart günü Türk Standardları Enstitüsü'ne gelen E.C.E. İcra Sekreteri Mr. Stanovnik, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâti (ISO) ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter tarafından karşılanmıştır.

Çok samimi ve dostane bir hava içinde yapılan bu görüşmelerde, Türkiye'nin Cenevre'deki Daimi Delegasyonu Başkanı Yardımcısı Dr. Üner Kirdar ile TSE ileri gelenleri de hazır bulunmuşlardır.

TSE'nin kuruluşu, çalışmaları, binaları ve laboratuvarları hakkında Sünter'den bilgi alan seçkin misafir, bir saat süren ziyaretinin büyük kısmında milletlerarası standardizasyon hakkında çeşitli sorular sormuş ve

E.C.E. İcra Sekreteri Mr. Stanovnik ve Dr. Üner Kirdar, TSE'ye gelişlerinde Başkan Sünter tarafından karşılanıyorlar

Sünter, ISO Başkanı sıfatıyla kendisine gerekli cevapları vermiştir.

Milletlerarası standardlar yoluyla dünya ticaretindeki engelleri kısmen olsun kaldırma için harcanan çabalar, aynı konuda çeşitli milletlerarası standardizasyon kuruluşlarının yaptıkları standardlardan hangisinin benimseneceği, millî ve milletlerarası uygulamalarda tutulması gereken yollar gibi önemli konularda taraflar tam bir görüş birliğine varmışlar ve Faruk A. Sünter, ECE İcra Sekreterine, geçenlerde Cenevre'de yapılan «Standardizasyon Politikasından Sorumlu Hükümet Yetkilileri» toplantısı ve bu toplantı sonunda hazırlanan rapor hakkında görüşlerini açıklamıştır. Sünter, «Bu rapor önumüzdeki 14 Nisan tarihinde toplanacak olan E.C.E. Konseyince tasvip görür ve Teşkilâta bağlı ülkeler tebliğ edilerek, hükümetle-

rin bu tavsiyelere uymaları sağlanırsa, geçen ay yayınlanan STANDARD'ın başyazısında da belirttiğim gibi milletlerarası standardizasyon çalışmaları köşeyi dönecek ve yeni bir döneme girilmiş olacaktır» demiştir. Mr. Stanovnik, E.C.E. Konseyi toplantılarında, bu yönde elinden gelen çabayı göstereceği vaadinde bulunmuştur.

TSE'nin konferans salonlarını ve binaların bazı yerlerini gördükten sonra ayrılrken E.C.E. İcra Sekreteri, gördüğü mükemmeliyeti takdir etmiş ve laboratuvarlar ile diğer tesisleri görmek üzere tekrar Türkiye'ye ve TSE'ye gelmeyi vaadetmiştir.

Aynı gün Devlet Plânlama Teşkilâti ve Devlet İstatistik Enstitüsü'ne de ziyaretlerde bulunan Mr. Stanovnik 13 Mart gününü İstanbul'da geçirmiştir ve 14 Mart'ta Belgrad'a müteveccihen memleketimizden ayrılmıştır.

TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 · 17 19 24/24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
------------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA

Yıllık	12 Lira
6 aylık	6 Lira
Sayımlı	1 Lira

UCAK POSTASI

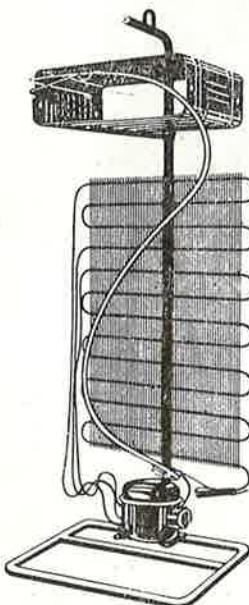
Abone bedeline ucak postası ücreti ilave edilir.

Yazilar, Derginin ve yazilarin adi anularak aktarılabilir.

Memleketimizin elektrik cihazı ve ev aletleri sanayiinin ihtiyaçlarına
cevap vermek üzere

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Türkiye'nin özel şartlarına göre geliştirdiği,
BEYNELMİLEL KALİTEDEKİ imalat çeşitlerini iftiharla sunar:

KOMPLE SOĞUTUCU ÜNİTELER

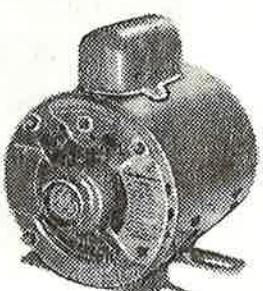
(Ev tipi buzdolapları için)

SOĞUTUCU UNİTE ELEMANLARI

Evaporörler, Kondenserler,
Eşanjörler

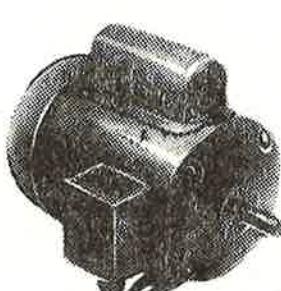

KOMPRESÖRLER
(75 Kcl/saat 525 Kcal/saat)
Hermetik (tam kapali) ve
Freon 12 alçak ve yüksek e-
vaporatör basınçlarında ev
tipi buzdolapları, su soğutu-
cuları, şişe nem gidericileri,
şişe soğutucuları v.s., tatbi-
katlar için.

ÖZEL TATBİKAT MOTORLARI

- Çamaşır makineleri,
yıkayıcı motorları
- Çamaşır makineleri,
sıkıcı motorları
- Konvektör fan motorları
- Aspiratör motorları
- Aksiyal fan motorları v.s.

GENEL MAKSAT MOTORLARI

- Monofaze yarı kapali, burç
yataklı motorlar (1/6-3/4) HP
(Özellikle ticari buzdolap komp-
resörleri ve sessiz çalışma is-
teyen tatbikatlar için)
- Monofaze ve trifaze tam ka-
pali, cebri soğutmalı, rulman
yataklı motorlar

1/4-3/4 HP - 1425 d/d 110/220 V.
tek fazlı kondansatörlü.

1/2-1 1/2 HP 1425 d/d 220/380 V.

1/2-1 1/2 HP 2850 d/d 220/380 V.

1/2-3/4 HP 950 d/d 220/380 V.

EMAYE BOBİN TELLERİ :

0,29 mm.'den 1,30 mm.'ye kadar (135°C sıcaklıkta
alışmaya dayanıklı, hermetik kalite)
Özel ihtiyaça göre, makara veya kova içerisinde kan-
gallar halinde teslim edilebilir.

Her türlü tatbikat problemleriniz için teknik servisimiz emrinizdedir.

GENERAL ELECTRIC

Elektrikte En Büyük İsim

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Topkapı-İstanbul Tel: 21 19 47 - 21 30 55

GENEL SATICISI: BEKO TİCARET A.Ş.

İstiklal Cad. 349 Beyoğlu-İstanbul Telefon: 49 00 39

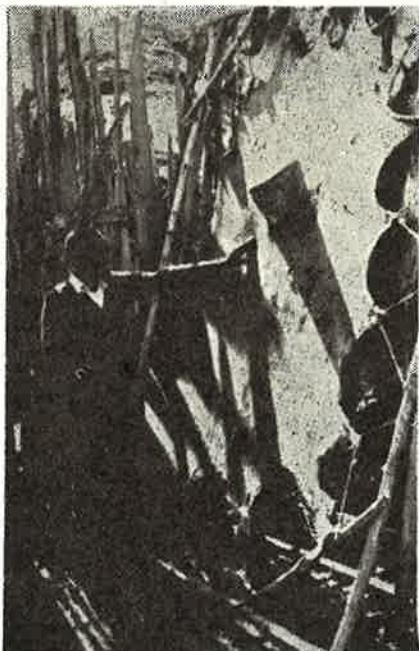
HAM DERİ STANDARDİZASYONU BÜYÜK TASARRUF SAĞLIYOR

Ham deriler konusunda standardların hazırlanmamış olması nedeniyle, Habeşistan'da ihracatçıların yılda 5 milyon dolardan fazla zarar gördükleri anlaşılmıştır.

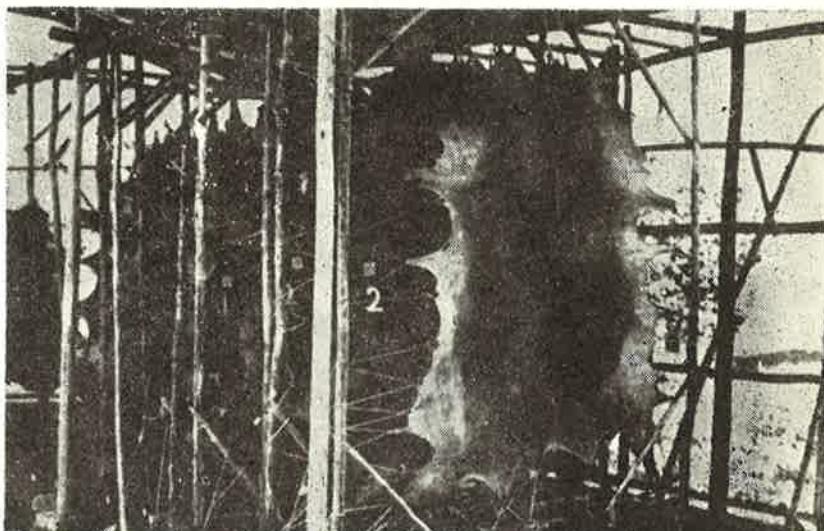
Bu zararları bir an önce önlemek amacıyla, Habeşistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bünyesinde yeni kurulan Standardlar Bölümü, yoğun bir çalışmaya girmiştir.

Habeşistan, geçen yıl Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na muhabir üye olmuştu. Bilindiği gibi, henüz kendi millî standard kurumlarını kuramamış ve dolayısıyla millî standardlarını hazırlamaya başlamamış bulunan ülkeler, ISO'ya aslı değil; fakat muhabir üye olabilmekte, böyleslikle, milletlerarası standardizasyon çalışmaları ile ilişkili kurabilmektedir.

Genel olarak, Habeşistan menşeli ham derilerin kalitesi, dünya piyasasındaki diğer üretici ve satıcı durumunda olan ülkelere oranla oldukça düşüktür. Diğer taraftan, debagat endüstrisinin gittikçe makinalaşması yüzünden, yüksek kaliteli ham deriye talep de artmaktadır. Bunun sonucu olarak kaliteli deriler daima yüksek fiyat bulmakta, Habeşistan bu konuda, derilerin gayet kötü hazırlanmaları veya diğer bir deyimle kalite kontrolü uygulanmaması sebebiyle malını değerlendirememektedir.

Habeşistan'da ilk olarak gergefte kurutulan deri ve bir Habeş'li teknisyen

Usulüne uygun olarak gergefte kurutulmuş deriler sergileniyor

Ham derilerin kalitesini yükseltmek için Habeşistan'da alınacak tedbirler, muhtelif veçheler arzetsmektedir. Özellikle, hayvan besleme, kesim, derilerin yüzyülmesi, işlenmesi, grading ve nakliye konularını kapsayan geniş bir program hazırlanmaktadır.

Derilerin yere serilerek kurutulması Habeşistan'da öteden beri yerleşmiş bir usuldür. Bunun yerine, artık germe usulünün uygulanması öngörmektedir. Böylelikle çürümeye ölenecek ve derilerin temiz tutulması sağlanacaktır. Tuzlama da ayrı bir önem taşımaktadır. Şayet demir bilesikleri ihtiiva eden tuz kullanırsa, paslanmaya sebebiyet verilebilir. Grading konusu da ihmali edilemeyecek bir öneme sahiptir.

Bütün bunların yanı sıra, hayvan sahiplerini de eğitmek özellikle derinin en değerli kısımlarını örneğin sirt kısımlarını dağlamamalarını öğretmek gerekmektedir. Bu yanlış dağlama usulü, iyi kaliteli derileri çoğunlukla degersiz hale sokmaktadır.

Ham deriler konusunda, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) da yoğun bir çalışma göstermektedir. 120 numaralı «Deriler» Teknik Komitesi, bu konuda milletlerarası bazı recommandasyon tasarıları da hazırlamış bulunmaktadır. Millî çalışmaların yanı sıra, ISO seviyesindeki hazırlıklar da tamamlandığı takdirde, dünya deri piyasası düzene kavuşmuş olacaktır.

(ISO News Service'den derlenmiştir)

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

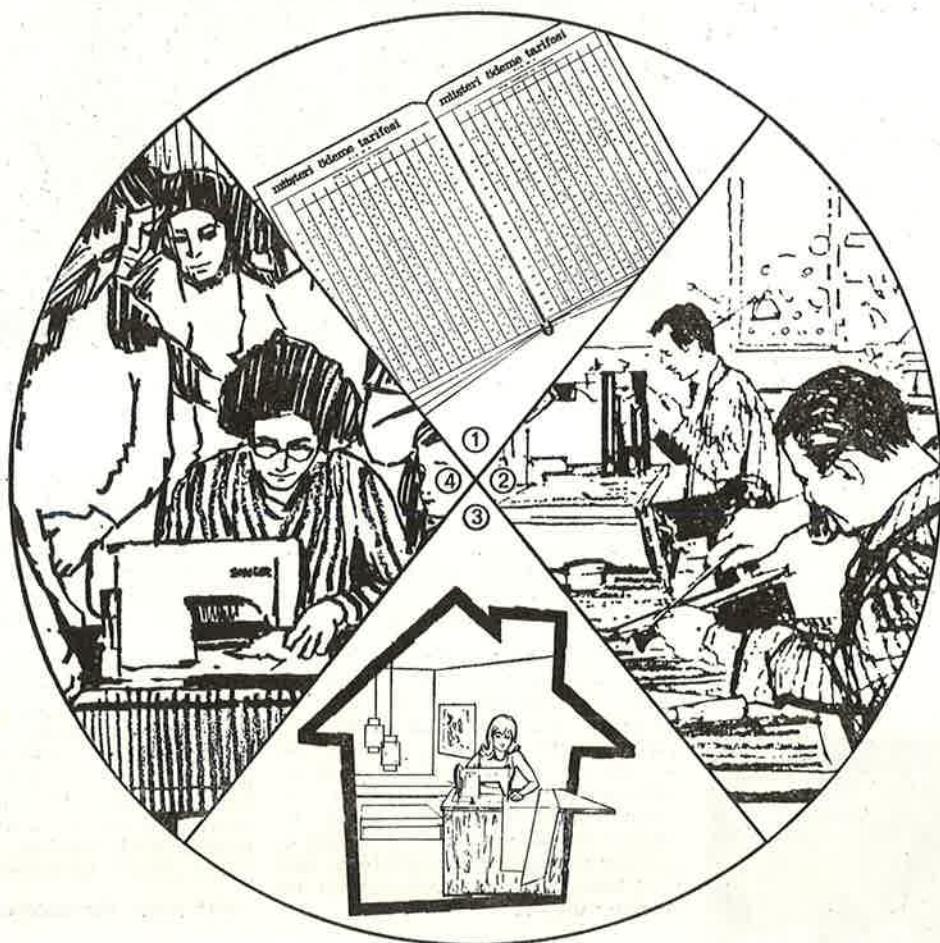
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR.

Abone için müracaat :

Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Standard — 47

SINGER'in yurdumuza getirdiği yenilikler

- ① Yalnız SINGER tarafından uygulanan MÜŞTERİ ÖDEME TARİFESİ sayesinde müşteriler ödeyecekleri taksitleri bütçelerine göre kendileri tayin edebilirler.
- ② Yalnız SINGER, yurdumuza kapsayan SINGER BAKIM SERVİSİYLE müşterilerine devamlı bakım ve ihtimam sağlar.
- ③ Yalnız SINGER, dikiş makinası alıcılarına EVDE BEDAVA DENE-ME imkânı verir.
- ④ Yalnız SINGER, dikiş makinalarının hünerlerini göstermek ve öğretmek amacıyla DİKİŞ ve NAKIŞ KURSLARI düzenlemektedir.

SINGER

M268

Standard — 51

Deprem Büyük Can ve Mal Kaybına Yol Açıtı

ISO ÇEVRELERİNDEN VE ÇEŞİTLİ MİLLETLERARASI KURULUŞLARDAN TAZİYET TELGRAFLARI GELİYOR

Mart ayının 28'ini 29'una bağlayan gece saat 23 sularında bütün Türkiye'yi sarsan deprem, özellikle Batı Anadolu'daki Kütahya ilimizin Gediz ve Emet ilçeleri ile köylerinde büyük can ve mal kaybına yol açmıştır.

Dergimizin baskısı verildiği sırada gayri resmi açıklamalara göre depremde ve sonrasında çıkan yanın sonucu canlarını kaybeden yurttaşlarımızın sayısı 1200'e yaklaşmış bulunuyordu.

Özellikle Gediz ilce merkezini, bombardıman edilmiş bir şehir manzarasına sokan ve sadecə burada 800 civarında ölüme sebebiyet veren deprem haberi Ankara'da duyulur duyulmaz Hükümet tarafından gerekli tedbirler alınmak üzere harekete geçilmiş ve 6 Bakan, derhal deprem bölge sine gitmiştir.

Daha sonra Başbakan Süleyman Demirel'in de giderek kurtarma ve yardım çalışmalarını denetlediği deprem bölgesinde, halen bir taraftan yangının söndürülmesi ve enkaz altından yarah ve ölülerin çıkarılması diğer taraftan da felâketzadelere kadar, yiyecek ve giyecek eşyayı yardım konusunda yoğun çabalar harcanmaktadır.

Kızılay teşkilatı bütün imkânları ile faaliyete geçmiş ve felâketzedeleri cadırlara yerlestirmeye başlamıştır. Öğrendiğimize göre, dün yanın dört bir yanından deprem bölgésine ilâç, yiyecek ve diğer yardım malzemeleri gönderilmektedir.

Deprem dolayısıyla, çeşitli ülkelerden ve milletlerarası standartizasyon kuruluşlarından taziyet telgrafları gelmeye başlamıştır. Bu arada sahî ve ISO Merkez Sekreteryası adına ISO Genel Sekreteri Olle Sturen, Fransız Hükümeti standartizasyon Yüksek Komiseri Henri Durand, AFNOR Genel Direktörü Raymond Frontard, Güney Afrika Birliği Standardlar Enstitüsü, Eski Hindistan Standardları Enstitüsü Genel Direktörü Dr. Lal. C. Verman ve Hollanda'daki Philips Fabrikaları Standardizasyon Bölümü Genel Müdürü J. W. van Zwieten, ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter'e gönderdikleri telgraflarla üzüntülerini belirtmişlerdir. Bu telgraflar, Ankara Radyosu aracılığı ile Türk Kamu Oyunca da iletilmiştir.

Diğer taraftan, Fransa'daki «Mil-Tarimsal Sergiler ve Konkurlar Merkezi (CENECA) nden Georges Vacherot imzası ile Faruk A. Sünter'e gönderilen mektupta aynen söyle denilmektedir.

«Sayın Başkan, Aziz Dostum,

Memleketinizin uğradığı büyük felâketten dolayı duyduğum üzüntü sonsuzdur. Harap olmuş bir bölge, sayıları henuz kesinlikle bilinmeyen yüzlerce ölü, bir bölge halkın başına gelen korkunç felâket.

Muhakkak ki, milletlerarası alanda bazı maddi yardımlar yapılacaktır, ancak hiç bir şey bu durumun

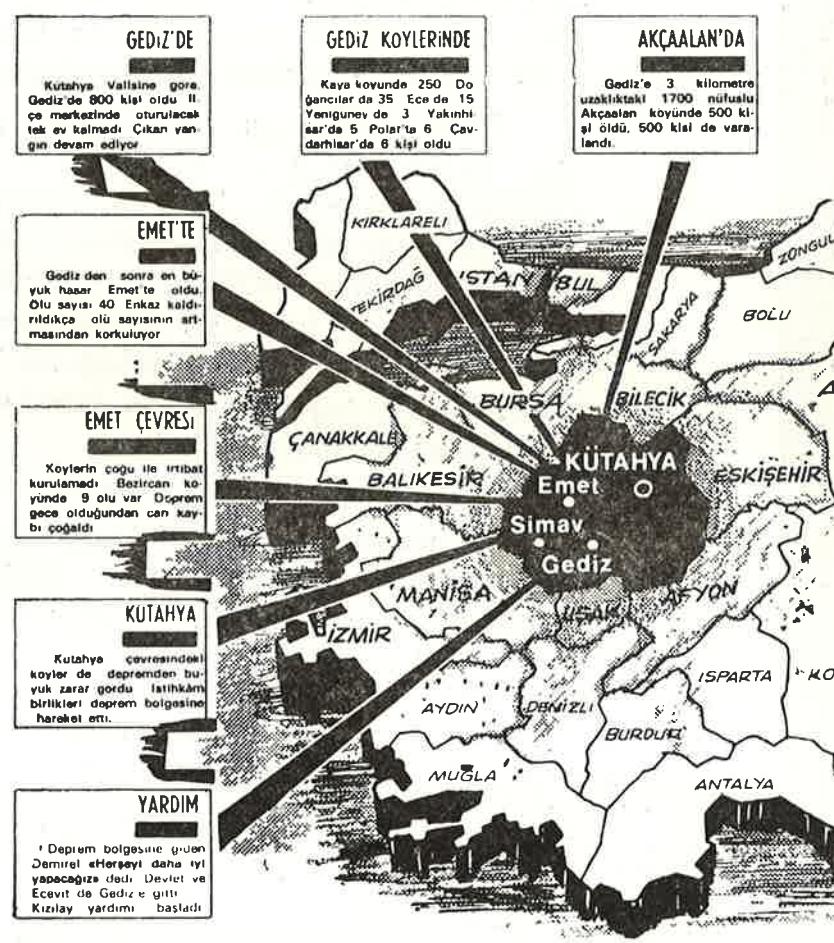
acılarını unutturmaya yeterli değildir.

Türk Halkının başına gelen bu felâket karşısında hiç bir millet hissiz kalamaz.

Büyük acınızı en samimi duygularla paylaşır derin sevgi ve saygılarımı sunarım.

Georges VACHEROT»

STANDARD, deprem felâketinde canlarını kaybetmiş bulunan vatandaşlarımızın aziz hatırlarını saygıyla anar, bu acıyi paylaşmak üzere telgraf gönderen dünya standardizasyon çevrelerine teşekkürlerini sunar.

IETEM ÇALIŞKANI

(30 Mart 1970 tarihli Milliyet Gazetesinden alınmıştır).

ÇALIŞ-ÖVÜN-GÜVEN

Heico Fluoresant Balast ve Transformatör Fabrikası, senelerce kader ve işbirliği yapmış olan saygınlık ve vefakâr müşterilerine yeni başarı ve muvaffakiyetini bildirmekle şeref duyar.

Fluoresant mevzuunda senelerce söz sahibi olan fabrikamız bu kerre haklı iddiasını Türk standartlarına girerek belgelerle yalnız yurdumuzda değil bütün dünyada kendisini kabul ettirmiştir. 30.12.1968 tarih 14069 nolu Türk standartları kalite belgesine haiz olan müessesesemiz bu şerefte hepinizin hak ve hissesi olduğunu kabul etmektedir. Sizlere teşekkür eden fabrikamız işbirliğimizin devamlı olmasını diler.

Yüzde yüz Türk emeğinin mahsulü olan HEICO marka Fluoresant Balastlarımız, bundan böyle HEICO markasının ve Türk Standartlarının garantisi altında imal edilmektedir.

Hürmetlerimizle
Hayk Değirmencioğlu

SUMMARY OF CONTENTS

INTERNATIONAL WORK ON STANDARDS FOR HAZELNUTS

p. 3

The Group of Experts for Dry and Dried Fruits attached to the U.N. Economic Commission for Europe was holding meetings in Ankara when this issue was going into print.

The experts entrusted with the task of preparing the international standards for hazelnuts and pistachio nuts are expected to finalize the standard for hazelnuts at these meetings.

The Group consists of the representatives of such producing countries as Turkey, Spain and Italy and consuming countries as Federal Republic of Germany, United Kingdom and the Netherlands. The initial work had begun in Geneva in the United Nations and then continued at the meeting held in Ankara five years ago in compliance with the decision to carry out studies in production centers.

After the meeting which was held at TSE Buildings, the whole Group had visited the hazelnut orchards and the processing plants in the Black Sea Region.

The work and visits in Turkey had helped the foreign producing and consuming friends of Turkey to get complete information about Turkish hazelnuts and had been of use in determining the provisions to be included in the draft recommendation.

Since then the Group of Experts continued their work in Spain (Malaga) and in Italy (Torino) and came back to Turkey to finalize the draft they have been preparing. We therefore, expect the experts to arrive final conclusions at the Ankara Meetings.

Considering the facility and security provided by the international standards for suppliers and buyers, it is not difficult to imagine the significance attached to such standards by the whole world.

Even though the standard for hazelnuts has not been finalized during the last five years, the progress recorded step by step has duly been reflected and tested in national standards or regulations in consequence of which a rise in prices have been observed in foreign markets.

While the international price for decorticated hazelnut was around 80—85 dollars in 1965, rose above 100 dollars and at one time even reached to 140—150 dollars. This was the direct result of conformity with the standard.

After the standard for hazelnuts is given its final form, the «acceptance» ceremony will be completed in Geneva and all the producers and consumers of the world will adjust their national standards accordingly.

It will be the greatest pleasure for us to see our country's hazelnut crops to benefit from this recommendation for the preparation of which TSE never refrained supplying material and spiritual aid.

Our only wish is to see that the trust that has been created in our hazelnuts by the work of the last five years is not spoiled by shipping low quality product to our buyers.

Trust is gained through hard and tedious work, but the smallest carelessness may destroy it in a minute.

WORK PROGRAMME OF TSE FOR THE NEW TERM OF ACTIVITY

p. 5

The new term of activity of the Turkish Standards Institution will commence as of the beginning of May as always. The work programme which will be implemented during the 1970—1971 period has now been finalized and will be submitted to the approval of the General Assembly in May 1970.

TECHNICAL HELP TO EXPORTERS

p. 5

The British Standards Institution (BSI) has set up a new section to supply technical help to the British exporters. This new section takes up the foreign markets one by one, to which England exports and prepare reports concerning the British export products in those markets in order to submit them to the use of exporters. On these reports, information is given about the import regulations of importing country and about the standards applied to the imported products.

Mr. W.L. Leicester and Mr. Whenray from BSI's Technical Help Section arrived in Ankara on 2 March 1970 to carry out studies in regard to certain equipment, boilers pressure vessels, cranes, work benches and household type electric apparatus, and in company of the TSE officials they contacted various departments and institutions. They also worked at TSE on the national standards of the products they work on.

The British visitors left Ankara on 7 March 1970.

REGULATION CONCERNING LEATHER ABOLISHED

p. 5

Upon placing into enforcement of the standards for leather, the Council of Ministers decreed the abolition of the «Regulation for Leather» which provided control for Turkish leathers until their standards were made.

TURKISH STANDARD FOR TIRES

p. 5

Preparations are under way for the establishment of a tire laboratory at TSE. On the other hand, the tire standards are being revised. At the above-mentioned page, a picture is seen showing a meeting held at TSE with the international tire experts Dr. W. Borgman and Dr. Risler.

AGREEMENTS SIGNED FOR TSE MARK WITH TWO GIANT CORPORATIONS

p. 7

In March, at a ceremony held at TSE, two important household appliances which are of great interest for the public were added to Turkish products which bear TSE Mark indicating conformity with Turkish Standards.

«Argelik» and «AEG» household refrigerators, after being duly inspected and tested at TSE laboratories and found to conform with TS 87 «Standard for Household Type Electric Refrigerators» were granted the permission to bear TSE Mark.

At the ceremony held at TSE on this occasion TSE officials headed by President Faruk A. Sünter and the representatives of the two corporations concerned were present.

President Sünter, in his speech pointed out the importance of the two agreements to be signed as they constituted the first agreements to take the TSE Mark into homes, as so far all the products for which such agreements were signed were investment products and stated that the objective was to give permission for the use of the TSE Mark for all products, whether they be investment, household or consumption products.

The representatives of the corporations on their turn, expressed their satisfaction with the cooperation displayed by TSE.

According to the agreements signed at this ceremony, all «Argelik» and «AEG» household type refrigerators will bear TSE Mark.

STANDARD takes great pleasure in announcing to its readers the high level achieved by the corporations concerned regarding high quality production.

TSE AT AN EXHIBITION IN ISTANBUL

p. 9

The Turkish Standards Institution participated in the permanent exhibition of construction materials in Istanbul which has been successfully continuing for the last two years.

The panel prepared by TSE bears writings and photographs about the activities of the Institution as well as the samples of the construction materials carrying the TSE Mark indicating conformity with standards.

The Turkish Standards Institution has come to an agreement with the Construction Industry Center to promulgate and sell TSE publications through the permanent exhibition so that manufacturers and also the consumer will have better knowledge about the technical properties of our construction materials.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 9

In this article, technical information is given about 8 new Turkish standards which were accepted by TSE Technical Council in March.

WHAT IS THE MARK INDICATING CONFORMITY WITH STANDARDS

p. 13

The consumer is given information about the products in the market through :

- a — Comparative testing,
- b — Informative labelling,
- c — Marks indicating conformity with standards.

In this article the writer dwells on the mark indicating conformity with standards and first gives a definition of the said mark, then describes its nature.

STANDARD FOR GLASSWARE FOR LIGHTING FITTINGS

p. 14-15

The most important service of electricity in our daily lives is no doubt lighting. Besides the many advantages of electric lighting, electricity does not allow the slightest negligence and become dangerous if proper measures are not taken. For this reason it becomes imperative to attach importance to proper manufacture of lighting fittings, to ensure security for life and property.

In the previously made TS 593, tests required to determine the common properties and the characteristics required for security purposes had been pointed out. The new standard for glassware for lighting fittings, in a way completes the previous standard and is aimed at determining the sizes of the fittings to provide easy and safe replacement.

Use has been made of IEC/P 140, BS 364, DIN 49990, DIN 49991, DIN 49992 and DIN 49999 in drafting the new Turkish Standard. After completion of the usual procedure, the standard has been finalized on 4 March 1970.

The article proceeds to supply technical information about the said standard.

STANDARD FOR AMMONIUM NITRATE (FERTILIZER GRADE)

p. 16-17

As the understanding despaired among farmers about the positive effects of chemical fertilizers on crop output, manufacture and consumption of such fertilizers showed an increase for the last ten years.

The Turkish Standards Institution, noting this state, decided to prepare standards for chemical fertilizers to be produced in Turkey. The work which had been commenced in 1967 produced the standard for fertilizers containing phosphate in 1969 and continued this year by the acceptance on 4 March 1970 of the standard for Ammonium Nitrate (Fertilizer Grade).

The article gives technical information about this new standard.

GROUP OF EXPERTS FROM ECE WORKING AT TSE.

p. 20

As mentioned in our previous issue, Group of Experts on Standardization of Dry and Dried Fruits of the United Nations Economic Commission for Europe (ECE) commenced their meetings at TSE in Ankara at the same time we were going into print.

One representative from the Secretariat of ECE, two from Federal Republic of Germany, five from Italy, two from Spain and two from FAO are participating in the meetings where the draft recommendations for unshelled and decorticated hazelnuts and pistachio nuts shall be discussed.

The Turkish delegation is composed of 19 experts representing the Faculty of Agriculture, the Ministry of Commerce, the Hazelnut Growers' Union, the Hazelnut Exporters' Union and Pistachio Nut Growers' Union.

Before the Group of Experts commenced to work, TSE President Faruk A. Sünter addressed the meeting with a welcoming speech and pointing out that work on these standards had commenced five years ago and expressed the hope that the drafts would be finalized at the Ankara meetings and submitted to the higher organs of the ECE.

Following his opening speech Faruk A. Sünter requested nominations for the chair and with the nomination of Mr. Siemssen (Germany) and seconding of the Turkish Delegation Prof. R. Carbone from the Italian Delegation was unanimously elected to the chair. Mr. Sünter left the meeting after congratulating the Chairman and the Group elected Prof. Sabahattin Özbebek (Turkey) as the Vice-Chairman upon Mr. Freeman's (U.K.) proposal and seconding of the Italian Delegation.

Upon Mr. Siemssen's proposal one minute's silence for those who lost their lives in the recent earthquake in Turkey.

The Group of Expert then commenced to work in compliance with the following agenda:

1. Draft recommendation for unshelled hazelnuts,
2. Draft recommendation for decorticated hazelnuts,
3. Draft recommendation for unshelled pistachio nuts,
4. Other business.

While we were going into print the Group had already begun to discuss the first item of the agenda.

We hope to give our readers extensive information about the outcome of these meetings in our next issue.

DR. LAQUE SOLE CANDIDATE FOR ISO PRESIDENCY

p. 21

The three year period of presidency of Faruk A. Sünter, who was elected to ISO Presidency at the 7th Session of ISO General Assembly in Moscow in 1967 and who has been installed in this office as of 1 January 1968 will be terminated on 31 December 1970.

According to ISO procedures, candidates for presidency are known 6 months before the General Assembly at the latest.

ISO's candidacy period before its 8th General Assembly has now been terminated. According to information received from Central Secretariat of ISO, Dr. Francis L. LaQue, President of the American National Standards Institute (ANSI) has been nominated as the sole candidate for the presidency of ISO with the support of many member countries including Turkey.

Thus, it has now become definite that Dr. LaQue will take over the ISO presidency from Faruk A. Sünter.

Dr. LaQue's short biography is given below:

A native of Ontario, Canada, Mr. LaQue received the degree of Bachelor of Science in Chemical and

Metallurgical Engineering from Queen's University, Kingston, Ontario in 1927. He in the same year, joined the International Nicke Company, rose as Vice-Presidency of the said Company. He is at present, Consultant to the Company.

At the International Nickel Company, Mr. LaQue specialized in the field of corrosion and corrosion-resistant materials. Under his leadership, International Nickel's worldrenowned Harbor Island Sorrosion Laboratory was established in North Carolina. Recently this laboratory has been renamed in his honour.

In the field of standardization, Mr. LaQue is known and recognized as the Chairman of the U.S. Department of Commerce, Panel on Engineering and Commodity Standards. Its report, commonly known as the «LaQue Report» was a major influence in the constitution of the American National Standards Institute (formerly USASI).

In 1964 Mr. LaQue received an Honorary LL.D. degree from the University from which he graduated. Since 1968 as the President of American National Standards Institute, Dr. LaQue has been a dynamic force in both expanding and strengthening the participation of the United States in the work of ISO and IEC. Dr. LaQue is also the Vice-Chairman of the National Metric Advisory Panel of the Department of Commerce, and also plays an active role in many engineering associations.

Dr. LaQue is the author of nearly 200 articles and publications on corrosion and other topics.

WORLD STANDARDS DAY

p. 21

As our readers will remember, Faruk A. Sünter, the President of ISO and TSE attended the 50th year of voluntary standards in U.S.A. as a guest of honour in December 1968 and in a speech he delivered before around 1000 standardization experts from all over the world he had suggested that a «World Standards Day» should be observed with the aim of acquainting all strate of people of all the nations with the benefit to be derived from standardization, and had received great ovation.

During the time elapsed since then the matter was discussed at several levels and finally the ISO Council held in last September in Geneva agreed to hold the World Standards Day on 24 October 1970, as this was the date on which ISO had been formed at a meeting in London, in 1949.

Preparations Progressing

Personages authorized to take care of public relations of the main member countries have been invited to meet at ISO Central Secretariat on 23 April 1970.

At the said meeting to which ISO President Faruk A. Sünter who first suggested the World Standards Day will attend the programmes foreseen for the day will be discussed, situation of standardization in various countries, the particular concept of standardization, the means they possess to arrange radio, television, press, lecture and seminar programmes will be reviewed and the technical and material assistances that can be supplied by ISO for national standards bodies will be determined.

Efforts will be made to evaluate 24 October 1970 with news, seminars etc. related with standardization.

ECE EXECUTIVE SECRETARY VISITS ISO PRESIDENT

p. 23

The Executive Secretary of the U.N. Economic Commission for Europe, Mr. Janez Stanovnik, paid a three-day visit to Turkey during the week 9-14 March at the invitation of the Turkish Government and took the opportunity to call on ISO and TSE President Faruk Sünter at the Turkish Standards Institution. At this meeting, which took place in a very friendly and informal atmosphere, the Deputy Head of the Turkish Delegation to the United Nations in Geneva, Dr. Üner Kirdar, as well as TSE officials were also present.

Mr. Sünter gave his distinguished guest a brief account of the establishment and operation of TSE and its laboratories and during the talks, which lasted the best part of one hour, various questions about international standardization posed by Mr. Stanovnik were answered by Mr. Sünter in his capacity of ISO President.

Similar views were expressed on the efforts made to partially remove barriers to world trade through international standardization, and the measures to be adopted to eliminate the difficulties arising from overlapping and conflicting standards prepared by various international organizations on the same subject, as well as the ways to be followed in the implementation of standards at the national and international level also came under review. Mr. Sünter likewise made reference to the contents of the report prepared following the recent meeting organized by ECE for government officials responsible for standardization policies, adding that if this report is adopted by the ECE Council at its meeting on 14 April and subsequently recommended to member governments and implemented by them, it can be considered that a turning point has been reached leading to a new era in world standardization activities, as pointed out by Mr. Sünter in his editorial in the January issue of TSE's STANDARD magazine. Mr. Stanovnik said that he would do his utmost to see to it that this goal was reached.

Before leaving, Mr. Stanovnik visited the TSE conference rooms and buildings, on which he expressed his admiration, and said that he hoped to return to Turkey at some future date when he would make a point of inspecting TSE's laboratories and other facilities.

STANDARDIZATION OF HIDES CAN SAVE MILLIONS OF DOLLARS

p. 25

Lack of standardization in the preparation of hides and skins is costing Ethiopian exporters more than 5 million dollars a year.

Correcting this situation is one of the priority tasks of the recently formed Standards Section of the Ethiopian Ministry of Commerce and Industry.

Ethiopia was last year accepted as a Correspondent Member of ISO, a category of membership reserved for those countries which have not yet reached the stage of developing their own national standards.

The general quality of Ethiopian hides is markedly lower than other major suppliers. On the other hand, the demand for very high quality hides and skins has increased with the mechanization of tanneries. Good hides command a high price but the average Ethiopian product fetches a poor price because it is badly prepared. Hitherto, there has been no quality control.

An improvement programme involves many aspects, including breeding, slaughtering, flaying, processing, grading and transportation.

In particular, the established practice in Ethiopia of drying hides on the ground must be replaced by suspending them in frames. This can greatly reduce the danger of putrefaction and help to keep the hides clean.

Care should be taken in the choice of salt for preservation purposes; if the salt contains impurities, such as iron, it can cause staining. Establishing rules for grading is also important.

Moreover, the owners must be educated not to brand cattle on the more useful parts of the hide, such as the back portion.

This bad practice makes many otherwise good hides quite worthless.

A Sub-Committee of ISO Technical Committee 120 (Leather) is currently considering proposals for an international system of grading, based on defect units. By accepting such a standard, all concerned will be able to «speak the same language» and thereby establish fair list prices. (ISO News Service)

EARTHQUAKE CAUSE GREAT LOSS OF LIVES AND PROPERTY

p. 27

The earthquake which shook the whole of Turkey at 11.00 p.m. 06 28 March 1970 caused great loss of life and property in the towns of Gediz and Emet as well as in many villages in the province of Kütahya.

While we were going into print the unofficial number of losses due to the earthquake as well as the fire that followed was 1200.

The moment Ankara received the news of the earthquake which made particularly the town of Gediz look as if it had undergone heavy bombardment with the count of the dead 800, six ministers immediately left for the earthquake region to take the necessary governmental measures.

Later Prime Minister Süleyman Demirel also visited to province of Kütahya to supervise salvage activities and controlling of the fire, and also distribution of tents, medicines and food to the people.

The Red Crescent Organization spends great efforts to reach every corner and everyone with help. The whole world is also mobilized to send aid to the earthquake region.

The Turkish Standards Institution by ISO and TSE President Faruk A. Sünter received numerous condolence cables. The cables received were from Mr. Ollie Sturen in his own name and also in the name of ISO Central Secretariat, M. Henri Durand, the Commissioner of Standardization of the French Government, M. Raymond Frontard, Director General of AFNOR, Dr. Lal C. Verman, former Director General of the Indian Standards Institution, the South African Bureau of Standards, Mr. J.W. van Zwielen, Director of Concern Standardization Department of the Philips N.V. of Holland. The cables were conveyed to the Turkish public through the Ankara Radio.

The letter sent to Faruk A. Sünter by Georges Vacherot from CENECA (National Agricultural Exhibitions and Contests Center of France), on the other hand, reads :

«Dear Mr. President, My Dear Friend,

I am deeply distressed by the great calamity that befall your country. A whole region destroyed, a great number of dead a formidable disaster to befall over the people of a region.

I am sure that the whole world will give you material aid, but none of it will suffice to forget the misery caused by this situation.

No nation can remain passive in view of the tremendous disaster that befall the Turkish people.

I share your great losses with my deepest feelings and take this occasion to express my sincere respects..

Georges VACHEROT»

STANDARD bows before the memory of those who lost their lives at the earthquake, and extends heartfelt thanks to all those who shared our great pain by sending us cables and letters.